

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Skolklassindelning

– under elevernas skolgång förskoleklass – SÅ 6

Malin Dahlgren & Maria Karlsson

LAU370

Handledare: Stefan Schedin

Examinator: Bo G Eriksson

Rapportnummer: HT08-2480-06

Abstract

Examensarbete inom lärarutbildningen

Titel: Skolklassindelning – under elevernas skolgång förskoleklass – SÅ 6

Författare: Malin Dahlgren och Maria Karlsson

Termin och år: Höstterminen 08

Kursansvarig institution: Sociologiska institutionen

Handledare: Stefan Schedin

Examinator: Bo G Eriksson

Rapportnummer: HT08-2480-06

Nyckelord: Klassbrytning, indelning, påverkan, åldersintegrerad undervisning

Sammanfattning:

Syfte: Syftet med vår studie är att gå ut på tre olika skolor och se hur de gör sina förskoleklassindelningar. Vi vill även gå ut för att få se tre olika metoder på hur man kan bevara klasserna mellan förskoleklass till SÅ 6.

Huvudfråga: Vår huvudfråga är vilken av de tre metoderna som gynnar eleverna, enligt lärarna.

Metod och material: Vi har i studien använt oss av kvalitativa intervjuer därför att det var den metoden som var mest givande för oss för att få svar våra frågeställningar. Genom kvalitativa intervjuer fick vi fram innehållsrika svar som gav oss mycket. Vid intervjuerna använde vi oss av inspelningsutrustning.

Resultat: Processen för förskoleklassindelningen skiljer sig på grund av vad rektorerna anser sig vara lämpligast. Varför man gör klassbyten är oftast en ekonomisk fråga. Så utifrån detta så tror vi att det är väldigt individuell vad man tror skulle vara gynnsammast för eleverna och att det inte går att säga det rakt ut, utan detta beror vem man frågar om det.

Betydelse för läraryrket: Vår studie är betydelsefull för läraryrket på så vis att blivande och nyexaminerade lärare genom studien får en förståelse för hur indelningarna till förskoleklass kan gå till samt tre metoder på hur eleverna kan gå tillsammans SÅ F-6 och hur dessa eventuella brytningar av klasserna går till.

Förord

Tankarna för denna studie uppkom ifrån VFU-erfarenheter för hur förskoleklassindelningen går till. Detta blev det första intresseväckande hos oss för att ta reda på hur man faktiskt gör indelningarna till förskoleklassen. Genom egna erfarenheter har vi upptäckt att det finns tre olika metoder för eleverna att gå SÅ F-6. Dessa metoder är att man kan gå i samma klass F-6, att man kan gå åldersintegrerat eller att man bryter upp klasserna någon gång under skoltiden, exempelvis efter SÅ 3. Detta påverkade vår nyfikenhet till att ta reda på vilken av de tre olika metoderna som gynnar eleverna, enligt lärarna.

När vi satt och studerade litteraturen framkom det att forskning endast fanns om åldersintegrerad undervisning.

Vi vill tacka alla lärare och rektorer som ställt upp för oss i denna studie, att de deltagit i en intervju samt fått sin röst inspelad. Vi vill även tacka vår handledare som har stöttat oss genom denna process.

Innehållsförteckning

1. Inledning	6
1.1 Styrdokument	6
1.2 Begreppsförklaringar	6
1.3 Relevans för läraryrket	7
1.4 Syfte och problemformulering	7
1.4.1 Syfte	7
1.4.2 Problemformulering	7
2. Teoretisk anknytning	8
2.1 Elevinflytande och elevers rättigheter	8
2.2 Sekretess	9
2.3 Gruppsamhörighet	9
2.3.1 Grupprocesser	9
2.3.2 Olika grupper man kan tillhöra	10
2.3.3 Sociala roller	11
2.3.4 Social kompetens	12
2.3.5 Det sociala klimatets betydelse	13
2.4 Åldersintegrerad undervisning	13
2.4.1 Bakgrund/historik	13
2.4.2 Orsak/skäl	14
2.4.3 Fördelar	14
2.4.4 Nackdelar	15
2.4.5 Klassuppsättningar	15
2.4.6 Lärares inställning	16
2.4.7 Föräldrars åsikter	16
3. Metoder och tillvägagångssätt	17
3.1 Val av metod	17
3.2 Avgränsning	18
3.3 Urval av skolor och intervju personer	18
3.4 Presentation av skolorna och intervju personerna	19
3.5 Etisk hänsyn	19
4. Resultatredovisning	20
4.1 Hur processen går till när man gör indelningen till förskoleklass	20
4.2 Vad lärarna tycker om förskoleklassindelningen	21
4.3 Varför man gör klassbyten	21
4.4 Hur processen går till när man ändrar klassindelningarna	22
4.5 Vad lärarna tycker om att man bryter upp klasserna	22
4.6 Vilken metod gynnar eleverna, enligt lärarna	23
4.7 Föräldrars och lärares påverkan vid klassindelningar	24
4.8 Elevernas egen påverkan inför klassindelning	24
4.9 Sammanfattning	25
5. Slutdiskussion	26
5.1 Förskoleklassindelning	26
5.2 Klassbyten	27

5.3 Lärarnas åsikter	27
5.4 Vilken metod gynnar elever gynnar, enligt lärarna	28
5.5 Elevernas påverkan vid klassindelning	29
5.6 Studiens betydelse för läraryrket	31
5.7 Vår insats	31
5.8 Möjlig vidareutveckling av denna studie	32
6. Referenser	33
7. Bilagor	34
7.1 Bilaga 1 Intervjuguide till rektorer	34
7.2 Bilaga 2 Intervjuguide till lärare	35

1 Inledning

När vi har varit ute på VFU (Verksamhetsförslag utbildning) och sett att det finns olika metoder för hur en skola kan hålla ihop en klass upp till SÅ 6, blev vi intresserade av att få reda på orsaken som ligger till grund för eventuella ändringar. Det tre metoder vi upptäckt är att man kan låta eleverna gå i samma klass från SÅ F-6. Vissa skolor gör så att de bryter upp klasserna efter SÅ 3 och bildar nya gruppkonstellationer inför SÅ 4. Den sista metoden är att använda sig av åldersintegrerad undervisning, vilken innebär att det i samma klass går elever från två eller tre skolår. Vår nyfikenhet ledde oss vidare till att vi undrar över hur grupperna skapas redan till förskoleklasserna. Så vi ska ta reda på hur man går tillväga för att dela in barnen från förskolan till förskoleklasser. Dessutom vill vi ta reda på varför man gör samt inte gör klassbyten under skolåren. Vi tar även reda på hur man går tillväga för att göra dessa eventuella klassbyten.

När vi sedan satte oss för att studera litteraturen så hade vi förväntningarna om att det skulle finnas tidigare forskning i ämnet. Det visade sig dock att det bara fanns tidigare forskning om åldersintegrerad undervisning. När vi upptäckt detta stärktes vårt intresse för att få reda på hur man gör klassindelningar och varför man gör dem. Efter vidare litteratursökning fann vi däremot forskning som påtalar vikten av individens tillhörighet till grupper och vilken betydelse dessa har för individen som person.

1.1 Styrdokument

När vi studerade Lpo 94 fann vi nedanstående stycken som, vi tycker, tydligt visar vad skolan ska följa.

De demokratiska principerna att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktig, skall omfatta alla elever. Elevernas kunskapsmässiga och sociala utveckling förutsätter att de tar ett allt större ansvar för det egna arbete och för skolmiljön, samt att de får ett reellt inflytande på utbildningens utformning. (Lpo 94, s.18 i *Lärarens handbok*)

Detta citat påpekar relevansen av att eleverna själva tar, men även får chansen till inflytande för sin utbildning och hur den formas. Vi anser att klassindelningen bör vara en sådan sak eleverna ska kunna vara med och påverka. I Lpo 94 står det även att:

Eleven skall i skolan möta respekt för sin person och sitt arbete. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära. (Lpo 94,s.12 i *Lärarens handbok*)

Detta visar att skolan ska sträva efter att eleverna ska känna en trygghet i skolan och med sina klasskamrater.

1.2 Begreppsförklaringar

I vår studie använder vi orden barn och elev. De som går från SÅ 1 och uppåt har benämningen elever och de som är yngre har fått benämningen barn. Detta för att från och med SÅ 1 börjar man kalla dem elever, innan detta kallar man dem barn. Undantag är om det är ett citat. Vi kommer i arbete att förkorta skolår med SÅ vid de tillfällen då det står en siffra bakom som antyder att vi pratar om en specifik skolårsgrupp, annars kommer skolår att

skrivs ut i texten. Dock vid citat kan begreppet årskurs förekomma om det är detta ord som används av den vi citerar. Det förekommer även ordet förskollärare, då både pedagogerna på förskolan och i förskoleklass har denna benämning. Därför har vi, för att underlätta för läsaren, valt att benämna pedagogerna på förskolan för personalen på förskolan samt att de pedagoger som arbetar i förskoleklass kommer att benämnas förskollärare.

1.3 Relevans för läraryrket

Detta arbete är för samtliga blivande och nyexaminerade lärare väldigt relevant. För de som tänkt sig att arbeta med de yngre barnen i förskolan och förskoleklass, så är det mest relevant att få reda på hur förskoleklassindelningen går till. Detta för att man ska ha en liten förförståelse för hur det kan vara när man kommer ut. För de som väljer att arbeta med eleverna i SÅ 1-6 är det mer relevant att få veta på vilka sätt man kan göra om gruppansättningar och hur detta går till.

1.4 Syfte och problemformulering

1.4.1 Syfte

Syftet med vår studie är att gå ut på tre olika skolor och se hur de gör sina förskoleklassindelningar. Vi vill även gå ut för att få se tre olika metoder på hur man kan bevaka klasserna mellan förskoleklass till SÅ 6.

1.4.2 Problemformulering

Vår huvudfråga är därmed:

Vilken av de tre metoderna gynnar eleverna, enligt lärarna?

Vi kommer även att försöka besvara följande frågor:

Hur går processen till när man gör klassindelningarna till förskoleklass?

Varför gör man klassbyten samt varför inte?

Hur går processen till när man ändrar klassindelningarna?

2 Teoretisk anknytning och tidigare forskning

I detta kapitel kommer följande tas upp; nämligen elevinflytande och elevers rättigheter, sekretess mellan verksamheterna förskola – skola, gruppsamhörighet samt åldersintegrerad undervisning. Att vi valt denna forskning i vår studie beror på, att vi anser att den är relevant för ämnet vi undersöker. Relevansen med att ta upp forskning om elevinflytande i denna studie grundar sig i elevernas rättigheter och att de har rätt till att påverka sin utbildning och dess utformning. Sekretessen tas upp på grund av att den kan påverka indelningen till förskoleklass genom att den gör det svårare för pedagogerna att lämna ut den informationen om barnen som kan behövas. Gruppsamhörighet är relevant därför att skolklasserna är en grupp och i stycket tas vikten upp av individens tillhörighet till grupper och vilken betydelse dessa har för individen som person. När det gäller den åldersintegrerade undervisningen så tas detta upp med tanke på att den ena av metoderna vi undersökt är åldersintegrerad undervisning. Vad som tas upp när det gäller den åldersintegrerade undervisningen är bland annat historik, orsak, fördelar och nackdelar.

2.1 Elevinflytande och elevers rättigheter

Att eleverna inte får vara med och bestämma om större beslut inom skolan är något som Ekholm (1976) tar upp och förklarar med att elevrollen är en underordnads roll. Genom att eleverna inte får vara med och påverka när större beslut tas som gäller deras skolgång, skriver författaren vidare att man går emot ”skolförordningens och läroplanens önskan om att elever ska utveckla självständighet” (s.34). Detta menar författaren påverkar elevernas sociala utveckling allvarligt.

Vidare skriver även Kåräng (1999) att det nu för tiden finns en portalparagraf i skollagen som fastställer att de som arbetar inom skolan ska verka för demokratiska arbetsformer. Detta innebär att alla elever ska ”ges rätt till inflytande över den egna utbildningen, men formerna för detta skall avpassas efter ålder och mognad (Skollagen 4 kap. 2§)” (s.2). Dock poängteras att det inte finns några bestämmelser för grundskolan över hur elevernas inflytande ska vara utformat, utan att det istället är upp till varje skola att bestämma hur elevdemokratin ska utformas. Även Tham (1998) tar upp detta och beskriver att det i varje skolas arbetsplan ska finnas ett definierande av hur utformandet av elevernas inflytande ska gå till väga. Författaren framhåller vidare, att genom detta förtydligande i grundskoleförordningen som infördes 1997, så finns det ”alltså numera ett ökat statligt tryck på att den lokala utformningen av elevernas inflytande ska synliggöras” (s.7). Dock poängterar Tham, precis som Kåräng, att det inte finns några direktiv över hur inflytandet ska utformas, utan att det är upp till varje rektor att se till så skolan utvecklas på ett sådant sätt, så även ett effektivt elevinflytande främjas.

Vad som gör elevinflytande ännu viktigare är vad Åborg (2000) skriver att lagen säger att skolan ska vara demokratisk. Detta beskriver hon innebär att samtliga människor ”som är i skolan får vara med och påverka hur den ser ut, får säga sin åsikt och känna sig delaktiga” (s.16). Hon poängterar att då en skola säger sig vara demokratisk, så ska detta innebära att man tillsammans på skolan bestämmer vilka regler som ska gälla. Alltså att även eleverna får vara med och ha inflytande över detta och känna sig delaktiga. Detta är också något, som Åborg tar upp, finns skrivet i skollagen där det står att: ”Eleverna skall ha inflytande över hur deras utbildning utformas. (SL 4:2 och 5:2)” (s.17). Författaren poängterar att man ska känna sig trygg och lugn i skolan och att detta påverkar om man kan ta till sig den kunskapen som läraren vill förmedla till eleverna. Hon skriver vidare att man i skolan ska lära sig att samarbeta med andra och genom detta se hur samhället fungerar. Vidare betonar Åborg att:

Skolan är en arbetsplats även för oss elever. Därför gäller arbetsmiljölagen, som styr hur Sveriges arbetsplatser ska vara, även för oss. Vi har rätt att påverka det som händer med vår arbetsmiljö precis som våra föräldrar har rätt att påverka förändringar av sina arbetsplatser (s.17)

2.2 Sekretess mellan verksamheterna förskola – skola

Med sekretess menar Erdis (2007) att, man ska skydda individer genom att exempelvis hälsotillstånd och individens sociala situation inte får lämnas ut till obehörig på något sätt. Sekretessen består av 3 olika grader, vilka är: absolut sekretess, sträng eller stark sekretess samt mindre sträng eller svag sekretess. För förskolan är det den stränga sekretessen som gäller.

Att man valde den stränga sekretessen beror bl.a. på att det inom förskoleverksamheten är den ordinarie personal som får ta del av känsliga uppgifter om barnen och deras hemförhållanden. I skolan finns särskild elevvårdspersonal som skolsköterska, skolpsykolog och skolkurator som till stor del får del av känsliga uppgifter ... (s.57)

Inom skolan gäller den mindre stränga sekretessen och eftersom förskolan och skolan inte går under samma nämnd gäller sekretessen dem emellan. Detta är en anledning till att personalen på förskolan ska vara försiktiga med att lämna ut känsliga uppgifter till andra, så som pedagogerna i förskoleklass.

2.3 Gruppsamhörighet

Vårt behov att vara med andra går tillbaka till våra förfäder aporna, då de använde samarbetet mellan varandra för att överleva. Går vi lite längre fram i tiden kan man se på grottmålningarna att jakten var organiserad i grupper. Vad man ofta hör är att det är en grupp som kan ändra på saker och inte enskilda individer. (För vidare läsning se Heap, 1980.) Varför vi tar upp dessa saker är för att skolklasser är en grupp, en grupp elever som skall samspela med varandra i flera år, i vissa fall upp till 7 år. Så det sättet man delar in barnen är bland det viktigaste man gör. Den första klassindelningen inför förskoleklass är den viktigaste eftersom eleverna skall gå minst 3 år med dessa klasskamrater.

2.3.1 Grupprocesser

Sandqvist (1995) skriver att när barnen kommer tillsammans i en klass så uppstår det speciella grupprocesser. Vilket innebär att alla individernas unika egenskaper påverkar gruppen som helhet samtidigt som individernas egenskaper blir oförändrade och behålls. Författaren poängterar att alla elever i klassen samt läraren, redan innan dessa processer, är olika varandra. Hon poängterar vidare att under alla dessa processer får man inte glömma bort att eleverna "utvecklas och förändras; de lär sig, växer och mognar" (s.106). Vad som dock understryks av Sandqvist är att man i grupprocesserna ska ta hänsyn till elevernas individuella utveckling och att detta även utgör en del av idén med åldersintegrerade klasser. Lindgren och Burman (2003) skriver att i grunden är alla människor sociala varelser och att vi alla har ett "behov av vänskap, kärlek och en trygg social tillhörighet" (s.51). De menar att vi kan tillfredsställa dessa behov genom att ingå i olika grupper och att det är genom relationerna

med andra medmänniskor som man skapar sig en uppfattning om sig själv som individ.

Även Maltén (1997) skriver att det är i samspelet mellan en människa och dess grupp/grupper hon/han tillhör som förutsättningarna till individens överlevnad både fysiskt och psykiskt läggs. Han betonar även att i människans natur ligger det, att man söker sig till andra medmänniskor där ”man får bekräftelse på sitt sätt att vara, finner någon som ger gensvar, någon att spegla sig i, någon att matcha sin identitet emot” (s.151). Med detta menar Maltén att, har man tycke om någon så identifierar man sig lättare med varandra.

En annan författare som behandlar detta med grupper är Ekholm (1976), som skriver att man påverkar varandra som människor ”dels inom den egna gruppen, dels med personer utanför denna grupp” (s.38) och att dessa relationer är viktiga för den enskilda individen. Utifrån sina kunskaper och sin betydelse för en grupp som helhet så tilldelas enskilda individer viss status inom gruppen. Vad som är avgörande, är att sker det förändringar av individens status inom gruppen så påverkar det de enskilda individerna också personligen. Maltén framhåller att ”Någon form av gruppmedlemskap är en nödvändig förutsättning för individens utveckling” (s.152) och oavsett vilken eller vilka grupper man tillhör så sätter tillhörigheten till den/dessa spår i individens personlighetsutveckling.

För att en grupp ska fungera så krävs det enligt Maltén (1992) att gruppens medlemmar har gemensamma mål och normer, att man kan prata med varandra, känner en gemenskap till varandra samt att man träffas regelbundet och systematiskt. Även Lindgren och Burman (2003) anser att det finns faktorer som påverkar om en individ väljer att stanna kvar i en grupp eller inte, och dessa är enligt författarna bland annat:

- Hur motiverande det känns att tillhöra gruppen
- Gruppens mål och arbetsformer
- Gruppmedlemmarna
- Andra gruppers attraktivitet
- Sammanhållningen i gruppen (s.53).

2.3.2 Olika grupper man kan tillhöra

Lindgren och Burman (2003) tar ytterligare upp att alla individer ingår i olika grupper under sin levnad då människan i sin natur är en gruppvarse. De skriver att den viktigaste gruppen för individen är primärgruppen, t.ex. familjen och kamratgruppen, och att det är inom denna grupp som individens sociala natur och värderingar grundas. Vad som är utmärkande för en primärgrupp är att individerna känner en trygghet och gemenskap med dem som ingår i gruppen.

Även Maltén (1992) skriver om de olika grupperna man kan ingå i. Enligt honom kan man, förutom primärgruppen som tidigare nämnts, ingå i följande grupper:

- **Sekundärgruppen** vilken inte har lika stor betydelse för individen som primärgruppen har. I dessa grupper är inte vi-känslan lika tydlig och interaktionen mellan medlemmarna är inte lika intensiv. Exempel på sekundärgrupper är, enligt författaren, skolklassen, föreningar av olika slag, grannar i ett bostadsområde.
- **Medlemsgrupper** beskriver författaren som ”Alla grupper, som man på ett eller annat sätt ingår i” (s.15). I dessa grupper är det inte säkert att alla medlemmar delar samma värderingar som gruppen i helhet står för. Det innebär att man kan vara passiv eller oengagerad medlem i dessa grupper.

- En grupp som däremot står individen nära ur värderingspunkt är **referensgruppen**, vilken innebär att medlemmarna i gruppen har samma mål, normer, värderingar och idéer som gruppen står för. Inom dessa grupper kan man vara medlem både formellt och informellt. Exempel på grupper man formellt kan ingå är Livets Ord och grupper man kan ingå informellt är t.ex. miljörelsen.
- En grupp man kan ingå i och som är skapad genom myndighetsbeslut är **tvångsgruppen**. Utmärkande för denna grupp är att medlemmarna inte har kunnat påverka sammansättningen. Något annat utmärkande för gruppen är att inte heller gruppens ledare frivilligt har valt gruppen, utan att det är gruppens skapare som även valt ledaren. Exempel på sådana grupper är skolklasser då man t.ex. placerar eleverna utifrån var de bor.
- Ännu en grupp som har grundats genom beslut utifrån är den **bildade gruppen**. Skillnaden mellan den bildade gruppen och tvångsgruppen är att i den bildade gruppen har medlemmarna haft möjlighet att välja sitt deltagande i gruppen. Dock poängterar Maltén att i dessa grupper känner medlemmarna redan i förväg, en viss gemenskap med övriga medlemmar. Exempel på bildade grupper är expertgrupper, kommittéer, samt andra grupper som är tillsatta för en begränsad tid.
- Den sista gruppen som Maltén tar upp är den **naturliga gruppen**, och dessa uppkommer på medlemmarnas önskan genom att man har gemensamma intressen i specifika frågor. För utomstående är dessa grupper, enligt författaren, svåra att komma med i då gruppens ”vi-anda kan vara som en mur mot utomstående” (s.17).

Förutom ovanstående grupper så skriver Lindgren och Burman att ”En grupp kan vara både formell och informell” (s.53). Detta innebär, enligt författarna, att inom formella grupper så finns det mål och uppgifter som är givna för medlemmarna, medan när det gäller de informella grupperna så uppstår dessa ofta genom att medlemmarna strävar efter att tillfredsställa sina sociala behov tillsammans. Något som uppmärksammas av författarna är, att så länge de informella grupperna ”inte påverkar de formella gruppernas samarbete eller motarbetar deras uppsatta mål kan de vara till nytta såväl för deltagare som den formella gruppen i stort” (s.53). Vad som kan påverka grupper och dess medlemmar är bland annat gruppens sociala klimat, medlemmarnas sociala roller samt deras sociala kompetens. Dessa faktorer kommer nedan att beskrivas.

2.3.3 Sociala roller

Ekholm (1976) beskriver begreppet sociala roller som, att ”Med en *social roll* brukar man inom socialpsykologin mena de förväntningar som ställs på en människa eller de förpliktelser hon upplever sig ha i en specifik situation” (s.34). Dessa beskriver författaren varierar mellan olika situationer vi kan befinna oss i. Med detta menar Ekholm, att beroende på vilken situation vi befinner oss i, så intar vi olika roller. När det i skolan gäller elev- och lärarroller så poängterar Ekholm att elevernas roll är direkt beroende av lärarrollen. I förhållande med detta, tas det upp att eftersom elevrollen och lärarrollen är beroende av varandra, så om en förändring sker för den ena partern så är även en förändring för den andra partern nödvändig. Även Andrae Thelin citerat i Sandqvist (1995) skriver om sociala roller och menar att eleverna får en chans att i åldersintegrerade klasser träna sina sociala roller och utveckla dessa genom att både uppleva att man är äldst som yngst i en klass.

2.3.4 Social kompetens

Begreppet social kompetens beskriver Lindgren och Burman (2003). De skriver att det inte finns något exakt svar på vad begreppet betyder men att:

En allmän uppfattning kan sägas vara att social kompetens bygger på ett intresse för andra människor, förmåga att sätta sig in i deras sätt att tänka och vara samt att kunna avläsa stämningar, situationer samt i vissa fall känslor och attityder. (s.11)

Författarna poängterar dock att vilken betydelse begreppet har kan bero på platsen, situation och användningen.

Lindgren och Burman skriver att det dagligen sker möten mellan olika människor och hur dessa möten artar sig beror på samspelet mellan de människor som möts. Beroende på hur samspelet sker mellan dessa människor så framkallar detta också de känslor man känner inför mötet med just den personen/de personerna. Vad som dock tas upp är att i mötet med andra medmänniskor behöver man ha social kompetens, därför att vid varje personlig kontakt så sker det en värdering i samspelet mellan de människor som möts. Vidare framhåller författarna att "Det naturliga förhållningssättet för de allra flesta människor är att söka sig till personer som bidrar till trivsel och välbefinnande" (s.16). Detta kan vara ett självklart inslag i den privata delen av livet där man själv kan välja vilka man vill umgås med. Men inom de yrkesmässiga relationerna man upplever kan man inte alltid välja vilka man vill ingå umgänge med. I och med detta är det viktigt att man lär eleverna i skolan att även ha en relation till människor som de själva inte valt att de ska umgås med. Dock är det inte ett krav att dessa relationer ska vara djupa utan det kan räcka att de är ytliga. I samband med detta tar författarna upp att det egna beteendet har en stor betydelse i mötet med andra människor. Och som författarna vidare påpekar, så är man alltid minst två personer vid ett möte och att båda parterna har ett ansvar tillsammans för hur mötet på bästa möjligaste sätt ska bli givande för alla parter.

Några faktorer som enligt Lindgren och Burman är viktiga och som ingår när det gäller social kompetens är att man är:

- Pålitlig
- Lyhörd
- Närvarande
- Förutsägbar, inte lynnig och nyckfull
- Ödmjuk
- Medveten om det egna agerandet och dess betydelse (s.11-12).

Vidare skriver författarna att, genom att man ingår i olika gruppkonstellationer så lär man sig att utveckla sin sociala kompetens genom till exempel samarbetsförmåga, konflikthantering och förmåga att känna tillit.

Lindgren och Burman behandlar även ordspråket "*Var mot andra som du vill att de ska vara mot dig*" (s.18, vår kursivering) och menar att det i social kompetens ingår att man har mod att kunna agera utifrån ordspråkets betydelse. De skriver vidare att en person som är socialt kompetent inser att om man gör något negativt mot en annan medmänniska så är det något som faller tillbaka på honom eller henne.

2.3.5 Det sociala klimatets betydelse

Som innan nämnt har Sandqvist skrivit om processen som får oss att utvecklas medan bland annat Lindgren och Burman beskriver vilka behov vi har av en grupp. Här nämner Jacobsen, Christiansen och Sand Jespersen (2004) det sociala klimatet som finns i en klass. De menar att elevernas inlärning och välbefinnande i klassen påverkas av det sociala klimatet på ett avgörande sätt, då eleverna varje dag befinner sig i samma klass med samma kamrater. Vidare skriver författarna att ett gott socialt klimat i en klass ”kommer till uttryck i att eleverna har ett gott samarbete i klassen, den enskilda eleven får lov att vara sig själv och eleverna har lust att lära sig något” (s.7). Författarna menar att genom att eleverna känner en lust att lära sig något, så leder detta till att de ställer frågor samt utvecklar nya kompetenser. Vad som dock poängteras av författarna, och som man inte får lov att glömma bort, är att ”*Ett socialt klimat är något som kan utvecklas*” (s.8). Jacobsen, Christiansen och Sand Jespersen framhåller vidare att det sociala klimatet utvecklas i faser. De skriver att, för att det ska bli ett bra samarbete i klassen är det en förutsättning att läraren lägger märke till vilken social utvecklingsnivå klassen ligger på och därefter anpassar arbetsuppgifterna efter denna nivå. De poängterar vidare att, när läraren lägger tid och energi på att upprätta goda sociala relationer i klassen och införa demokratiska värden, så är det förutom trivseln i klassen och elevernas roll som framtida samhällsmedborgare även deras ämnesmässiga kompetensutveckling som gynnas. Författarna framhåller att det är viktigt att eleverna får chansen att lära känna varandra ordentligt, att eleverna tillsammans kan utveckla ett klimat som för dem är tryggt och öppet samt lära sig hantera tvister och att kunna fatta beslut.

2.4 Åldersintegrerad undervisning

2.4.1 Bakgrund/historik

Sandqvist (1995) skriver att även om det finns åldersintegrerade klasser inom ett rektorsområde innebär inte detta att alla skolorna inom området har åldersintegrerade klasser. Detta är något som Malmros och Norlén (1984) håller med om, och utvecklar även detta till att det på en och samma skola kan finnas både åldershomogena och åldersheterogena klasser på låg- och mellanstadiet. Sandqvist betonar vidare att det ännu bara är ett mindre antal av eleverna i skolan som går i åldersintegrerade klasser, men hon tar upp att detta kan förändras om utvecklingen att införa åldersintegrerade klasser fortsätter.

Malmros och Norlén framhåller att det är värt att poängtera att det bara för några år sedan fanns en osäkerhet när det gäller om enskilda skolor fick ta ett beslut om att införa åldersintegrerade klasser. Denna tveksamhet gällde främst om skolan ville göra denna omorganisation på grund av rent pedagogiska skäl och att det inte då var en organisatorisk nödvändighet för skolan ”på grund av ett för lågt antal barn i samma ålder inom den enskilda skolans upptagningsområde” (s.1).

Sundell (1995) beskriver att det infördes åldersintegrerade klasser för första gången i slutet av 1970-talet. Detta hände då på ett lågstadium i Stockholmstrakten. Då var, enligt författaren, tanken med dessa klasser ”att de ökar möjligheterna till utbyte av kunskaper och färdigheter, till social träning och ansvarstagande samt till omsorg och stimulans” (s.17). Med detta i tanke menar författaren att man valde att införa de åldersintegrerade klasserna därför att de innebar pedagogiska fördelar för eleverna. Andra författare som också behandlar detta, som Sundell gör, är Malmros och Norlén. De skriver att när man inför åldersintegrerade klasser på

en skola så försöker man se ur elevernas synvinkel vilket sätt som kan vara mest gynnsamt. Vidare betonar författarna att några faktorer som kan påverka varför man väljer att införa åldersintegrerade klasser är ojämnt elevantal i olika skolår, resurserna på skolan samt lärarnas tjänstgöringssituation. Dessa faktorer menar författarna även påverkar hur man inför de nya klasserna och även under vilken tidsperiod man väljer att införa dem.

2.4.2 Orsak/skäl

Anledningen till att man väljer att göra åldersintegrerade klasser i skolan kan ha olika orsaker. Ett skäl kan vara, som Sandqvist (1995) skriver, att det t.ex. i glesbygden inte finns tillräckligt med elever i en viss ålder att man inte får ihop en hel klass, vilket får till följd att skolan väljer att göra åldersintegrerade klasser. Malmros och Norlén (1984) kallar detta att skolan ser de åldersintegrerade klasser som en nödvändighet för att skolan ska ha en chans att överleva. Sundell (1995) beskriver, precis som Sandqvist, att man väljer att införa åldersintegrerade klasser kan bero på skolans ekonomi och genom att man väljer att ha åldersintegrerade klasser på skolan så kan det vara lättare att få ihop större klasser.

Sundell beskriver att "Enligt Skolöverstyrelsen (1985) finns det två övergripande pedagogiska syften med åldersintegrerade klasser i grundskolan" (s.32) och dessa är att man ska "skapa bättre möjligheter i undervisningen och att bidra till bättre samordning mellan olika verksamheter" (s.32). Detta är även något som Malmros och Norlén behandlar. Förutom ovan nämnda orsaker till varför åldersintegrerade klasser införs så framhåller författarna att när man inför dessa klasser så förväntar man sig att det ska leda till en ökad möjlighet att nå läroplanens mål. Och att detta ska ske bland annat genom att man som pedagog framkallar en trygghet och stabil miljö för inläring där eleverna har möjlighet att skapa positiva, sociala kontakter med både kamrater och vuxna, samt att man som pedagog har en större hänsyn till varje enskild elevs förutsättningar i lärandet. Vidare skriver författarna att man genom åldersintegrerade klasser förväntar sig en större chans att kunna stimulera barnen till självständighet och samarbete.

2.4.3 Fördelar

Vad som kan ses som en fördel med åldersintegrerad undervisning är att eleverna får chansen att lära av varandra. Detta tar Sundell (1995) upp, där han beskriver att "De främsta anledningarna till att åldersblandningen förmodas underlätta elevernas inläring är dels individualiseringen av undervisningen, dels att yngre lär av äldre" (s.34). Sandqvist (1995) ser också detta med att yngre lär av äldre samt att de lär sig samarbeta med varandra som en fördel och menar att detta kan påverka deras personlighetsutveckling. Författaren skriver samtidigt att elevernas självförtroende kan påverkas till det bättre då de erfar att de kan hjälpa andra genom sina erfarenheter. Samtidigt betonar författaren att yngre elever kan känna en trygghet av att bli hjälpt av äldre elever och att detta kan påverka såväl yngre som äldre elevers personlighetsutveckling. Fler fördelar som Sundell ser med åldersintegrerad undervisning är att eleverna får chansen till en utökad kontakt med elever från andra klasser och skolår, vilket leder till att eleverna får större möjligheter att "att utveckla positiva relationer med barn utanför den egna klassen" (s.34). Detta behandlar även Sandqvist som beskriver att eleverna över lag tycker om att arbeta med både äldre och yngre elever, dock betonar hon att eleverna inte har speciellt mycket att jämföra med.

2.4.4 Nackdelar

Sandqvist (1995) beskriver att Sundell drar några slutsatser till varför åldersintegrerad undervisning inte fått den framgång man räknat med. Slutsatserna, som författaren beskriver att Sundell drar, är att genom åldersspridningen i klassen så gynnas inte elevernas sociala och emotionella utveckling därför att eleverna ändå personligen prioriterar att umgås med andra elever i samma ålder. En annan slutsats är att genom åldersblandningen på eleverna i klassen så leder det till att eleverna har färre kamrater i sin ålder och av sitt kön att jämföra sig med i klassen. Vilket leder till möjligheten att eleverna konkurrerar mer med varandra till hög grad i dessa klasser jämfört med åldershomogena klasser. Vidare skriver Sandqvist att för de barn med skolsvårigheter sjunker självförtroendet ytterligare om de upptäcker att yngre elever är duktigare, och poängterar att den sociala tryggheten i klassen minskar därmed genom att kamrater årligen byts ut. Detta behandlar även Sundell (1995), och menar att genom att man byter klasskamrater så ofta, så inverkar detta negativt på elevernas känslomässiga utveckling genom att det ständiga bytet av klasskamrater påverkar elevernas chans till en grupp känsla inom klassen.

I undervisning med åldersintegrerade grupper innebär det att eleverna får minskad "lärartid" och istället får arbeta mer självständigt och individualiserat. Därmed innebär det att åldersintegrerade klasser kanske mer än "vanliga" klasser får arbeta individualiserat, även om det är meningen att skolan ska arbeta för att alla elever ska få chansen att arbeta individualiserat i skolan. Att eleverna får minskad "lärartid" är något som skulle kunna vara till nackdel för de elever som verkligen behöver stöd och stöttning från lärare. Även om eleverna har möjlighet att få hjälp av äldre kamrater eller elever i samma ålder som kommit längre, så är det inte säkert att dessa kamrater har möjligheter att förklara för eleven som behöver hjälp på ett sådant sätt som gör att eleven förstår vad kamraten menar när han/hon förklarar. Sundell menar att när eleverna arbetar till så stor del med självständigt arbete så missgynnar detta deras inläring, medan han anser att undervisning ledd av läraren däremot gynnar elevers inläring. Dock ser inte författaren detta med åldersintegrerad undervisning enbart som en nackdel för de äldre eleverna utan han menar att genom denna process så blir de pressade att kunna uttrycka sin kunskap för de yngre eleverna på ett mer kommunicerbart sätt. Genom detta menar Sundell att de äldre eleverna får en chans att befästa och fördjupa sin kunskap inom ämnet.

2.4.5 Klassuppsättningar

Att eleverna går i åldersintegrerade klasser innebär att det i samma klass går elever från olika skolår tillsammans. Detta medför också att läraren måste planera en undervisning som passar samtliga elever i klassen, vilket kan innebära att läraren undervisar elever från två eller tre skolår i samma klass. Viktigt att vara medveten om är att man inte kan ha gemensamma lektioner hela tiden med åldersintegrerade klasser. Man måste dela upp och ha genomgångar i vissa ämnen med enbart ett skolår i taget medan man i andra ämnen kan ha gemensamma genomgångar med samtliga elever i klassen. Den vanligaste formen för åldersintegrerade klasser är att man har klasser i stadiegrupper, men det förekommer även att man har åldersintegrerade klasser om två skolår i en klass. På lågstadiet gäller det, som Malmros och Norlén (1984) tar upp, "att en klass med två årskurser främst omfattar stadiets två lägsta årskurser (åk 1 och 2)" (s.33). Vidare tar författarna upp att det på mellanstadiet kan vara på liknande sätt, att man kan göra åldersintegrerade klasser med två skolår, skillnaden är att på mellanstadiet gör man dessa grupper av de två äldsta skolåren. En tredje sak författarna tar upp är att man kan göra åldersintegrerade klasser över stadierna, och även där med elever från två skolår, vilket innebär att man sätter ihop eleverna från SÅ 3 och 4.

2.4.6 Lärares inställning

När det gäller lärarnas inställning till att arbeta i åldersintegrerade klasser eller att införa sådana klasser så har man i forskningen och som Sandqvist (1995) skriver, kommit fram till att de lärare som velat införa åldersintegrerade grupper i skolan redan i förväg varit positiva till detta, och att sedan även arbetet i klassen medfört positiva reaktioner från lärarens sida. Vidare framhåller författaren att lärarnas positiva inställning till varför de vill införa åldersintegrerade klasser beror på att de vill "kunna individualisera, förbättra det sociala klimatet och ta till vara elevernas egen motivation för kunskapssökande" (s.60). Även Sundell (1995) ser införandet av åldersintegrerade klasser som något positivt för pedagogerna och menar att det för dessa krävs att undervisningen blir mer strukturerad. Men också att införandet av åldersintegrerade klasser medför att pedagogerna utvecklar en flexiblere syn på undervisningen och elevernas behov. Vidare skriver författaren att genom undervisning i åldersintegrerade klasser så leder detta till att, förutom att elevernas skolarbete blir mer individualiserat, så främjas eleverna genom att deras mentala ålder snarare än deras fysiska synliggörs i gruppen, vilket Sundell menar leder till att det underlättar för läraren som bättre kan anpassa studiegången för varje elev.

2.4.7 Föräldrars åsikter

Sandqvist (1995) skriver att när det gäller föräldrarnas inställning till åldersintegrerade klasser så finns det inte någon klar syn över deras inställning. Däremot poängterar författaren att "På det hela taget kan man dra slutsatsen att föräldrar varit accepterande eller rentav positiva till idén" (s.13). Något som enligt Sandqvist kan förvåna, eftersom när det gäller att införa åldersintegrerade klasser så handlar det om att bryta en hundraårig norm i skolans organisation när man väljer denna nya form av skolklass.

3 Metoder och tillvägagångssätt

Inför valet över hur vi på lämpligast sätt skulle kunna inhämta material för att få svar på våra problemformuleringar, funderade vi på vilka metoder som finns att använda och vilken/vilka av dem som passade oss bäst under förutsättningen att det var rektorerna och lärarna på de respektive skolorna som vi ville ha svaren från. Vi kom då fram till att det fanns en metod som var lämpligast för oss, och det var att göra intervjuer med de aktuella personerna på respektive skola.

3.1 Val av metod

Vi har totalt intervjuat tre rektorer och sex lärare genom kvalitativa intervjuer. Våra intervjuer genomförde vi på de tre skolorna. Rektorerna intervjuade vi i deras arbetsrum, medan lärarnas intervjuer genomfördes i ett ledigt arbetsrum eller klassrum som fanns tillgängligt på skolan vid just den tiden. Till vår hjälp under intervjuerna har vi använt oss av en intervjuguide (se bilaga 1 och 2) där vi har kategoriserat frågorna när det gäller indelningen till förskoleklass och eventuella klassbyten. Våra nyckelfrågor till rektorerna angående förskoleklassindelningen är vem som har ansvaret samt på vilka grunder man gör dessa. När det sen gäller frågorna om klassbyten är nyckelfrågorna varierande beroende på vilken metod skolan har, men i stora drag gäller det varför de gör som de gör samt även här vem som har ansvaret. Nyckelfrågorna till lärarna handlar om vad de tycker om indelningen till förskoleklass, deras åsikt om skolans metod när det gäller hur eleverna går sin skolgång från SÅ F-6 samt vilken metod de anser gynnar eleverna, enligt lärarna.

Att vi valde att göra intervjuer trots att det finns andra metoder för att få fram data på, beror på att genom intervjuer anser vi att man kan få ut mer och man kan ställa följdfrågor direkt till den man intervjuar. Vi tror att det hade varit svårt att få fram så tydliga och innehållsrika svar på våra frågor om vi hade använt oss av exempelvis en enkät till rektorer och lärare. En nackdel till att använda sig av enkäter i denna studie anser vi vara att det kan vara svårt att tydligt och konkret skriva ner frågor som ger svar på våra frågeställningar utan att man behöver besvara några följdfrågor till den/de som besvarar enkäten. En annan metod som finns och som man skulle kunna använda är observationer. Denna metod, tror vi, skulle vara lämplig tillsammans med intervjuer om studien skulle ha genomförts i samband med att skolorna skulle påbörja eller höll på med de olika indelningarna. Detta tror vi skulle ha varit lärorikt för oss, dock så skulle tidsbristen ha påverkat att vi enbart skulle ha hunnit med och se en liten del av processen på de olika skolorna. Vi tror att det skulle ha varit tidspressat att både hinna med intervjuerna vi gjorde och observationer, trots att det sannolikt vore lärorikt.

Varför kvalitativa intervjuer passar denna studie är bland annat det som Trost (2005) nämner om att kvalitativa intervjuer är när man får innehållsrika svar på enkla frågor. Vidare skriver han att kvalitativa intervjuer bland annat går "ut på att förstå hur den intervjuade tänker och känner, vilka erfarenheter den har, hur den intervjuades föreställningsvärld ser ut" (s.23). Vilket är precis vad vi försöker göra med våra intervjuer. Vad som även gjorde att vi kände att det är kvalitativa intervjuer som passar oss bäst är en term som Trost använder sig av, nämligen låg grad av standardisering. Hans innebörd av detta är att den man intervjuar gärna får styra intervjun och att man i och med detta ställer frågorna i den ordningen som passar samt att man som intervjuare ställer sina följdfrågor till intervjupersonen beroende på vad den personen har svarat på frågan innan. Han poängterar att "Vid låg grad av standardisering är variationsmöjligheterna stora" (s.19). Kvalitativa intervjuer innebär enligt Magne Holm och Krohn Solvang (1986) att intervjupersonen styr utvecklingen av intervjun. Våra intervjupersoner styr intervjuerna genom vilka kunskaper de har inom ämnet. Dessutom styr

de genom att deras svar påverkar vilka fölfrågor som ställs samt genom vilken ordning vi ställer frågorna enligt vår intervjuguide.

När det gäller intervjuguiderna betonar Trost att ”De olika intervjuguiderna måste vara jämförbara och till innehållet likadana men de behöver inte vara identiska” (s.50). Det vi har gjort är att skapa sex olika intervjuguiderna där grunden är densamma, men frågorna är formulerade beroende på vem vi intervjuar och på vilken skola intervjupersonen arbetar. Magne Holm och Krohn Solvang påpekar att man inte behöver följa sin intervjumanual (samma som Trost kallar intervjuguide) till punkt och pricka.

Under intervjuerna vi gjorde använde vi oss av inspelningsutrustning som hjälpmedel för att bättre kunna koncentrera oss på intervjuerna och ha mer fokus på den man intervjuar och de frågor som ska ställas. Att använda sig av inspelningsutrustning såsom bandspelare är något som Trost tar upp. Han menar att det finns både fördelar och nackdelar med detta. Till fördelarna, anser författaren, finns att man har chansen att kunna ”lyssna till tonfall och ordval upprepade gånger efteråt” (s.53) och att man dessutom har chansen att kunna skriva ut och få intervjun ordagrant. Vidare skriver han att när man får chansen att lyssna till sin egen röst på inspelningen, så kan man lära sig både vad man gjorde bra under intervjun men även vilka misstag man gjorde. Precis som vi själva, så tycker Trost att en fördel med att spela in intervjuer är att ”Man behöver inte göra en massa anteckningar utan kan koncentrera sig på frågorna och svaren” (s.54). Vad som Trost däremot tar upp som nackdelar med att använda sig av inspelningsutrustning, såsom bandspelare, är att det för intervjuerna ”tar tid att lyssna till banden och att det är besvärligt att spola dem fram och tillbaka för att leta rätt på en detalj” (s.54). Vidare poängteras också att intervjuerna genom sin inspelning av intervjuerna går miste om gester och mimik från intervjun, som enbart kan sparas och återses genom att använda sig av videokamera.

3.2 Avgränsning

När vi började planera inför denna studie ville vi göra en enkätundersökning, med en klass av 6:orna på varje skola. Vi hade också planerat att göra fler intervjuer, så att vi hade intervjuat en lärare i förskoleklass, en lärare som hade en klass i SÅ 1 och sen även en lärare som hade en klass i SÅ 3. På den skolan som har åldersintegrerad undervisning skulle vi ha intervjuat en lärare som har en klass som går i SÅ 3-4. Men när vi fått ett klokt råd av vår handledare kom vi överens om att det skulle bli för stort och att vi inte skulle hinna med allt detta. Så det blev ingen enkätundersökning och vi intervjuade bara två lärare på varje skola istället för tre. Sen blev det inte någon intervju med en lärare som arbetar med åldersintegrerade klasser på grund av att den första läraren som vi skulle intervjuas fick förhinder och den andra blev sjuk.

3.3 Urval av skolor och intervjupersoner

Varför vi valde dessa skolor beror på att vi haft VFU på två av skolorna och dessa behåller klasserna på olika sätt under skolåren. Vi ville dock studera tre olika metoder och behövde därmed tre olika skolor. Vi fick då höra om att det fanns ytterligare en skola som använder sig av en tredje metod, och därför valde vi även denna skola.

Vi intervjuade rektorerna på alla tre skolorna för att få reda på hur indelningen till förskoleklasserna går till samt eventuella klassbyten och varför man gör dessa. Lärarna har vi sen intervjuat för att få höra deras åsikt. På grund av att lärarna står så nära eleverna kan de berätta vilket sätt att bibehålla gruppkonstellationerna som gynnar eleverna bäst, enligt deras åsikt. Urvalet grundar sig på att vi velat intervjuas en förskollärare och en lärare som undervisar elever i åldershomogena klasser, antingen i SÅ 1, SÅ 2 eller SÅ 3.

3.4 Presentation av skolorna och intervjupersonerna

När vi i vårt arbete har samlat in vårt empiriska material så har vi valt ut tre skolor som har olika strukturer när det gäller hur många år eleverna går i samma klass. Skolorna har liknande upptagningsområden, det är för det mesta villaområden med flertalet svenskfödda elever. Dessa skolor kommer i arbetet benämnas *Skogen*, *Berget* och *Dalen*. Rektorer och lärarna på de respektive skolorna kommer att benämnas enligt följande:

Skogen: Elisabeth (rektor), Mia (Lärare 1-2) och Emma (Lärare F-2)

Berget: Britt (rektor), Eva (Förskoleklasslärare) och Lena (Lärare 1-3)

Dalen: Ylva (rektor), Sara (Förskoleklasslärare) och Karin (Lärare 1-3)

I parantes står de åldrar som lärarna arbetar inom just nu, inte vilka de är utbildade till.

Som rektor på Dalen har Ylva bara varit vikarie i ca ett halvår, medan Britt har jobbat som rektor på Berget i 3,5 år. Elisabeth är den rektor som arbetat längst på sin skola, hon har arbetat där i 8 år. Emma har arbetat 12 år som lärare och alla 12 åren på Skogen, Mia däremot har bara varit lärare i 1,5 år och arbetat på Skogen i 1 år. Eva har varit förskollärare i 40 år och på Berget har hon arbetat i 32 år. Lena som också arbetar på Berget har varit lärare i 13 år och av dessa har hon varit lärare på skolan i 9 år. Sara som också är förskollärare har varit lärare i 30 år och har varit förskollärare på Dalen i ca 15 år. Karin har varit lärare 37 år, varav 30 år av dessa på Dalen.

Dalen är en skola som ligger i ett villaområde och har samma upptagningsområde som två andra närliggande skolor. På skolan finns det tillhörande förskola och det går ca 900 elever på skolan (förskolebarnen är inte med räknade). Eleverna går från förskoleklass och upp till SÅ 9 på denna skola. De gör ingen klassbrytning under de lägre åldrarna om det inte visar sig att detta verkligen behövs. Dock för ett par år sedan gjorde de alltid om klasskonstellationerna efter SÅ 3.

Skogen är också en skola som har villaområde runt skolan, dock är det lite mer glest bebyggt mellan villorna. Skolan har som fördel att den ligger som ensam skola i upptagningsområdet. Även denna skola har en tillhörande förskola. Det går ca 220 elever på denna skola, igen förskolan är inte med räknad. Skolan har två klasser från förskoleklass upp till SÅ 2, därefter splittras klasserna upp och bildar tre stycken 3-4:or, sen går eleverna upp till en 5-6:a innan de byter till en annan skola.

Till sist har vi skolan Berget, som även denna skola ligger i ett villaområde. I upptagningsområdet finns det även här två andra skolor. Denna skola har också en tillhörande förskola. På skolan går det ca 300 elever, påpekar igen att förskolan inte är med räknad. Här går eleverna från förskoleklass upp till SÅ 6 utan att göra någon klassbrytning, efter SÅ 6 byter eleverna till en annan skola.

3.5 Etisk hänsyn

I detta arbete är alla rektorer och lärare anonymiserade, alla de namn som vi använder oss av i denna studie är fingerade, alltså påhittade. Även skolorna har fått fingerade namn för att man inte ska kunna utläsa vilka vi besökt. Där av är inte ens kommunerna nämnda.

4 Resultatredovisning

Genom intervjuerna vi gjorde fick vi reda på hur man gör indelningarna till förskoleklass, varför det kommer sig att man gör om grupperna samt hur detta går till. Dessutom har vi frågat lärarna vad de tycker om att eleverna byter/inte byter grupper. Vad som även tas upp är vilken metod som gynnar eleverna, enligt lärarna.

4.1 Hur processen går till när man gör indelningen till förskoleklass

Vad som framgick på alla tre skolorna var att rektorerna i varje upptagningsområde sätter sig ner tillsammans för att se om det finns en möjlighet att tillmötesgå föräldrarnas önskemål om vilken skola deras barn ska gå på.

På skolan Berget skickas runt jul en blankett hem till föräldrarna med 6-åringar i skolans upptagningsområde. Syftet med denna blankett är att föräldrarna ska få fylla i sina önskemål såsom om barnen ska gå i förskoleklass, vilken skola, modersmål samt kompisar som föräldrarna önskar. Dessutom tas det upp frågor om allergier och eventuell flytt. Blanketten ska vara inne till sportlovet. När man fått tillbaks blanketten från föräldrarna så sätter sig rektorerna från skolorna i upptagningsområdet sig tillsammans för att se om de kan tillmötesgå föräldrarnas önskemål om att deras barn ska gå i en annan skola eller den de har blivit erbjudna.

Sedan är det personalen från förskolan, förskollärarna och specialpedagog som sätter sig ner och diskuterar om vilka barn som kan utvecklas bäst med andra. Samt att man gör en fördelning på barnen med språkliga svårigheter så inte alla hamnar i samma klass. Dessutom försöker man göra en jämn fördelning mellan pojkar och flickor i den mån det går. För att alla barn ska få samma utgångspunkt när de börjar förskoleklass så mixar man upp barnen från de olika förskolorna. Det är sedan rektorn som har det slutgiltiga ansvaret och tittar då igenom grupperna så det inte har blivit något "fel". Dessutom tar rektorn hand om eventuella reaktioner från föräldrar. Föräldrarna får reda på grupperna när personalen från förskolan och förskoleklasslärarna anser sig nöjda med grupperna. "Har man riktigt otur får man göra om allt från början" (Britt).

Även skolan Dalen skickar ut en blankett till föräldrarna med barn som ska börja i förskoleklass. På blanketten kan man bland annat välja vilken skola, lärare, grupp, kompisar samt om man har syskon på skolan.

På denna skola är det rektorn som har det yttersta ansvaret för klassindelningarna. När blanketten från föräldrarna har kommit in igen sätter sig förskollärarna ner med personalen från förskolan och tar emot deras önskemål och förslag till de nya klasserna. Efter dessa moment sätter sig skolans förskollärare ner tillsammans och sätter ihop grupper och ser så att gruppansättningar blir bra.

Skolan Skogen ligger i samma kommun som Berget och använder sig därmed av samma blankett, hela kommunen använder sig av samma blankett, som de skickar ut till föräldrarna efter jul och som ska vara tillbaks runt sportlovet.

Personalen på förskolan är de som gör det största jobbet eftersom de känner barnen. Under våren utformar personalen mindre grupper om 4-5 barn. Inför detta sitter all personal från förskolans tillsammans och berättar om hur de ser de olika barnen i gruppssammanhang och diskuterar vilka som skulle fungera bra ihop. Sedan sitter rektorn och specialpedagogen från

förskolan och ”plockar” ihop de mindre grupperna till två eventuella klasser. När man sätter ihop de mindre grupperna till klasstorlekar så tänker man på fördelning såsom jämnt med pojkar och flickor, jämnt med barn med behov av särskilt stöd samt att de elever som inte ska gå på fritids är jämnt fördelade i de olika klasserna. Detta på grund av att fritidsgrupperna ska vara någorlunda jämna.

Föräldrarna kan egentligen inte påverka indelningen till förskoleklasserna om det inte är något specifikt och skolan gör inga byten mellan klasserna på grund av kompisrelationer. Detta eftersom grupperna görs utifrån att de ska vara väl fungerande. Det är sällan föräldrar önskar att deras barn ska gå på en annan skola än den de är erbjudna, men det kan förekomma.

4.2 Vad lärarna tycker om förskoleklassindelningen

De två förskollärarna vi intervjuade ser lite olika på själva indelningen. Sara tycker ”att man ska utgå lite mer efter var barnen bor istället för att utgå ifrån kompisar”. Detta säger hon beror på att det inte är alla gånger som gamla kompisrelationer fungerar lika bra när man börjar skolan. Eva anser däremot att man ska utgå från förskolans grupper men sen också se till varje individs behov. Eva uppmärksammar också att hon skulle vilja att personalen på förskolan tidigare ska uppmärksamma om det finns barn som skulle må bättre av att säras på. Lena som är lärare för elever som går i SÅ 1-3 säger:

Ibland kanske det är vissa problem som inte visar sig förrän i förskoleklass och vissa barn som kommer inflyttades som man inte visste något om heller. Men vissa klasser som man träffat i ettan undrar man ju hur man kunde sätta ihop, hur kunde det här bli en grupp och ingen sa något. Att ibland undrar man om sekretessen från förskolan är för tuff eller har det inte visat sig, för att man inte har samma krav på sig i förskolan som i förskoleklass eller i ettan. De barnen som visar att ojdå vad svårt det var i en grupp med krav, de kanske inte alls har visat det i förskolan.

Den andra 1-3 läraren, Karin, tror inte att hon kan vara med och påverka indelningen till förskoleklassen på grund av att hon inte känner barnen. Skulle hon dock få chansen att vara med så tror hon att med hjälp av sin långa erfarenhet inom skolan skulle hon kunna se saker som inte skulle kunna fungera så bra i en klass, exempelvis ”barn som busar så bra tillsammans”. Emma håller med Lenas undran om hur vissa barn har hamnat i samma klass. Men tror att det säkert kan finnas någon bra förklaring till varför klassen ser ut som den gör. Mia vill inte vara med och påverka indelningen utan tycker personligen att det är skönt att klasserna är gjorda när hon tar emot eleverna i SÅ 1.

4.3 Varför man gör klassbyten

På skolan Skogen har det visat sig att, för att skolan skulle kunna ”överleva” ekonomiskt var man tvungen att ändra på något. Så här förklarar Elisabeth, som är rektor på skolan, ändringen:

Det är på grund av att vi har ett elevantal i åldersgrupperna runt 30, och vi har inte råd att ha två klasser alltså runt 15 barn hela vägen upp. Vi har det för de små 1:orna och 2:orna men vi har inte råd att ha det hela vägen upp och då är alternativet att ha 30 barn i varje klass eller åh ha åldersblandat, och då valde vi att ha åldersblandat.

På skolan Berget bryter man inte upp klasserna utan man har samma klasser från förskoleklass till SÅ 6. Detta görs på grund av den trygghet man har tillsammans med sina klasskompisar, samt att de elever som går till specialpedagog inte ska behöva byta specialpedagog. Denna skola arbetar spårinriktat med en tillhörande specialpedagog per spår. Däremot bryter de upp klasserna om behovet finns i klassen. Exempelvis om klasserna är i obalans storleksmässigt eller om eleverna skulle må bättre av nya gruppkonstellationer. Dessa brytningar av klasserna görs då oftast efter SÅ 3 eftersom man då vanligtvis får en ny lärare. Rektorn på Berget talar om, att för elever upp till SÅ 3 kan det vara gynnsamt med små klasser. Men för skolans ekonomi är det mer gynnsamt att ha cirka 28 elever per klass från och med att eleverna börjar i SÅ 4.

Nu gör skolan Dalen som Berget, de delar bara klasserna efter att det visar sig att en klass behöver det. De kan också bryta upp en klass som blivit för liten, men då är det mer en ekonomisk fråga. För ett par år sedan gjorde man inte på detta sätt utan då gjorde man alltid en klassdelning efter SÅ 3. Detta gjordes för att barnen skulle få nya kamratgrupper och för att de ändå fick en ny lärare i SÅ 4. Skolan hade då även arbetslagen på ett annat sätt. Lärarna som undervisade i samma skolår utbytte erfarenheter med varandra, som ett arbetslag. Detta gjorde så att det var lättare att kunna omgruppera klasserna. Nu har man gått över till ett spårtänk och då har man där med fått ändra på sitt sätt att dela klasserna.

4.4 Hur processen går till när man ändrar klassindelningarna

På Skogen är det klasslärarna för SÅ 2 som har huvudansvaret för omgrupperingarna till de nya klasserna. De får även hjälp av specialpedagogen för att se det ur deras synvinkel. Varför det är dessa två lärare som gör indelningarna är för att det är de som känner eleverna bäst. Skolan är noga med att det är de pedagoger som känner barnen/eleverna, som är de som ansvar för klassindelningarna. Detta kan man även se i förskoleklassindelningen där det är personalen på förskolan som gör indelningen. Lärarna delar in barnen i grupper beroende på hur de fungerar tillsammans. Det sättet eleverna kan vara med och påverka indelningen är genom deras sätt att vara. Alltså hur de har betet sig mot varandra under SÅ 1-2. En annan sak som kan påverka klassindelningarna sker redan i SÅ 1 då lärarna gör två grupper av klasserna som går tillsammans en dag i veckan, detta fortskrider även under SÅ 2. På detta sätt får man en chans att se hur eleverna fungerar med de andra eleverna i den andra klassen.

Dalen gör som tidigare nämnt, att de bara delar upp klasserna om det visar sig behövas. Om det visar sig att detta behövs, är det klassläraren som har ansvaret för själva uppdelningen av sin klass. Sedan sitter samtliga klasslärare i det skolåret ner och kommer fram till en bra lösning på nya klasser. Det som skiljer denna skola från de andra är att delningen inte alltid kommer i SÅ 3 utan man kan göra delningen i SÅ 2 eller SÅ 4 om det är där man märker att klassens problem visar sig.

4.5 Vad lärarna tycker om att man bryter upp klasserna

Ett flertal av lärarna kan se att det finns behov för vissa elever att göra ett klassbyte. Eva, Lena och Karin anser att man ska bryta upp klasserna endast om det visar sig att en klass behöver detta för att ”gruppen ska må bra” (Karin). Enligt Eva så kan man bryta upp klassammansättningen om samspelet mellan klasskompisarna inte fungerar. Eftersom att om samspelet inte fungerar utanför klassrummet, så kommer inte heller samarbetet i klassrummet att fungera. Det som Eva däremot ser som väldigt positivt med klassbyten är att eleverna får en ny chans till att inta en ny roll i den nya klassen. Om man då ser till vad Lena tycker vore lämpligt, så är det att när man väl gör klassbyten så ska det ske i samband med att klasserna

ska få nya lärare. Karin försöker sätta in sig i elevernas tankar och så här låter det då: ”Här har jag en ny situation, här kan jag, nu blir det annorlunda för mig för att nu är det inte som förr i tiden alla vet inte riktigt, här kan jag blomma upp” hon säger också att ”för en del som behöver stadga kan det vara jättejobbigt”. Något annat som hon fått kunskap om under sitt yrkesliv är att enskilda elever har bytt både lärare och skolår. Karin avslutar med att säga: ”vi ska vara mer öppna för att byta barn med varandra. När man ser att barn inte trivs, vart skulle barnet passa bättre, vilken årskurs, vilken lärare”.

Sara håller inte alls med dessa lärares åsikter, utan anser att man ska vara konsekvent och bryta upp klasskonstellationerna varje år efter SÅ 3. Detta anser Sara för att hon tror på att skapa nya kompisrelationer, och sen på grund av att eleverna är så pass gamla, är hennes tanke, att kompisrelationerna ändå bibehålls. Emma hade ingen specifik åsikt om när eleverna skulle brytas upp men hon anser att:

Det är jättebra att man kan sätta ut i olika klasser och känna att nu bryter jag den konstellationen istället för att man ska fortsätta gå kanske ända upp till 6:an, där man då har hamnat med någon som man kanske bråkar med varje rast nästan.

De flesta sa även att de inte ser någon specifik elev som har behov av att gå i samma klass ända upp till 6:an. Lärarna har sagt som Mia, nämligen att ”Barnen som man vet har ont utav de här delningarna, ser man till att de har de närmsta med sig som dem vill vara med”.

4.6 Vilken metod gynnar eleverna, enligt lärarna

Eva kan tänka sig att åldersintegrerad undervisning kan gynna fler elever. Då de elever som ligger långt fram kan fortsätta arbeta i sitt tempo, medan de lite långsammare eleverna kan få det stöd de behöver. Dock poängterar hon, att hon misstänker att det blir mer arbete för läraren samt att det behövs fler pedagoger i klassen. Lena tycker inte att man ska ha åldersintegrerad undervisning mellan SÅ 1-3, eftersom att i en ålderhomogen klass är spridningen redan stor och skulle man då ha elever från SÅ 1-3 blir spridningen ännu större.

Däremot skulle jag tro att förskoleklass etta skulle må väldigt gott ihop tillsammans, det finns många förskoleklassbarn som kommer och som kan läsa och skriva och som kanske till och med blir understimulerade som behöver lite pusch upp och ettor där också som skulle behöva ha det här utbytet med några yngre.
(Lena)

Som pedagog föredrar Mia skolårshomogena klasser och att man bryter upp dessa och gör nya efter SÅ 3. Detta vill hon att man gör konsekvent på grund av att hon tror att om man bara byter grupperna ibland blir dessa klasser utpekade. Anledningen till att hon föredrar nya klasser i SÅ 4 är för att de elever som mår dåligt får en ny start. För övrigt anser hon att man absolut ska göra nya gruppkonstellationer när det kommer nya elever från andra skolor för att annars är risken stor att det blir gängbildningar och att man inte släpper in de nya eleverna i gemenskapen. Som tidigare nämnt är Sara också för detta sätt att kontinuerligt varje år bryta upp klassen efter SÅ 3 så att eleverna kan skapa sig nya kompisrelationer. Karin tror däremot på att eleverna ska gå i samma klass från SÅ F-6. Sen är det beroende på hur gruppen är storleksmässigt och konfliktmässigt om man ska bryta upp klasserna. Detta behöver inte alltid ske efter SÅ 3 utan det kan ske i andra skolår beroende på när problemet uppstår. Man ska bara bryta upp om det inte fungerar. Hennes åsikt är att: ”Varför bryta det som fungerar helt och hållet.” och att ”Vi skulle byta barn oftare med varandra.” Emma skiljer sig från mängden och är inte säker på vilken metod hon tycker gynnar eleverna bäst. Trots det kan hon hålla med om att det kan vara bra med en brytning. För att man inte ska träffa samma kamrater varje dag och för att man ska få en chans att prata inför och med andra.

4.7 Föräldrars och lärares påverkan vid klassindelningarna

På alla tre skolorna kan föräldrarna göra sin åsikt hörd till förskoleklassindelningen genom att fylla i sina önskemål på blanketten de får hemskickat efter jul. Skogen är den skola som säger att de inte alltid tar hänsyn till föräldrarnas åsikter när de gör indelningarna, medan Berget och Dalen försöker tillmötesgå föräldrarnas önskemål så mycket som det går. När det gäller lärarna, så är förskoleklasslärarna på Berget och Dalen med och påverkar indelningarna. Däremot är inte förskoleklasslärarna på Skogen med och gör indelningarna utan detta gör personalen på förskolan. Både Emma och Mia är överens om att de inte är intresserade av att vara med och påverka indelningarna, eftersom de inte känner barnen. Karin som är lärare för SÅ1-3 på Dalen vill inte heller vara med och dela in barnen på grund av samma skäl som Emma och Mia nämner.

När det blir så att klasserna ska delas igen efter några år i skolan, kan föräldrarna ge sin åsikt till lärarna på skolan men det är inte säkert att den bli hörd. Om eleverna får välja kompisar kan de göra sin åsikt hörd genom att hjälpa sina barn med detta val. Dock så säger Karin att "Ibland har de stjälat dem, bara för att de har önskat så som de själva ville att barnen ska umgås, men barna vill ibland inte ha de kamraterna föräldrarna väljer åt dem".

Som lärare, inför en eventuell delning, vill inte Eva var med och påverka för att "Det har gått för lång tid, jag kan inte se 3:orna som de är i dag. Jag kan bara komma ihåg hur de var när de gick här". Medan Sara som också är förskoleklasslärare säger att hon skulle vilja bli tillfrågad om att vara med och påverka de nya klasserna på grund av att "Även om man bara har dem i ett år så följer man ju dom sen, man ser dem i olika situationer". Lena säger att hon vill vara med och göra nya gruppkonstellationer om det är hennes klass som ska brytas upp. På Skogen är det SÅ 2 lärarna som gör indelningen och både Emma och Mia ser detta som positivt eftersom de känner barnen. Det som Mia sett som en nackdel med att dela in barnen själv är att: "Nackdelen när man själv delar in dem då, att man får höra det ifrån lärarna då, att hur kunde ni sätta ihop dem."

4.8 Elevernas egen påverkan inför klassindelning

Berget har inte frågat eleverna om deras åsikt gällande om man ska bryta upp klassen eller inte. Detta har man inte heller gjort på de andra två skolorna. Bergets förklaring till att man inte frågat eleverna om de vill byta klass eller inte, är enligt Britt som är rektor på skolan, att: "Det finns så många olika varianter till vad dom skulle tycka. Dom tycker inte om läraren och så den veckan är det någon i klassen som de inte tycker om". Däremot kan eleverna på skolan få reda varför man inte byter klasser, men då måste man gå och fråga rektorn. På Dalen har man inte heller, som tidigare nämndes, tagit reda på vad eleverna vill. Men de tror att eleverna vet varför man bryter upp klassen när man väl gör det. Förutom att Skogen inte har tagit reda på vad eleverna tycker om att man bryter upp klasserna, så har de inte heller tagit reda på vad eleverna anser om att brytningen leder till åldersintegrerad undervisning. Rektorn Elisabeth är inte säker men tror att lärarna informerar eleverna om varför de byter klasser. Elisabeth själv informerar alla föräldrar på ett föräldramöte om varför skolan bryter upp klasserna och går över till åldersblandat.

Andledningen till att eleverna inte får välja någon kompis, på Skogen, är för att eleverna inte alltid väljer en kompis de fungerar bra med, då skolan vill ha grupper som fungerar tillsammans. Skolan har för några år sedan testat metoden att eleverna fick välja en kompis när de skulle byta klass från SÅ 6 till SÅ 7. Detta sätt tyckte skolan inte var så bra eftersom det skapade många oroliga elever angående hur klassen kommer se ut, vem som valt en, och

det var inte alla som blivit valda. Så nu när skolan har testat denna metod i några år, med att lärarna sätter ihop klasserna, har det visat sig vara bättre enligt rektorn.

Förr när Dalen alltid gjorde om grupsammansättningen så kunde eleverna ibland få välja någon kompis de ville gå tillsammans med och ibland fick de inte välja alls. Men när de kunde välja en kompis gjorde man så att om man var en kille så fick man välja två killar och en tjej och på motsatt sätt om man var en tjej. Man styrde upp det på detta sätt på grund av att man inte bara skulle välja klasskamrater av samma kön.

4.9 Sammanfattning

Alla tre skolorna skickar ut en blankett till alla föräldrar med blivande 6-åringar. När blanketten kommit tillbaka vid sportlovet sitter man som rektor och ser om önskemålen, så som att gå i en annan skola kan beviljas. Själva indelningarna på skolorna är liknande men det skiljer sig i vilka pedagoger som sitter ner och sätter ihop barnen i gruppkonstellationerna.

De pedagoger som är lärare på det gamla lågstadiet, alltså de lärare som arbetar med SÅ 1-3, är inte intresserade av att vara med och göra indelningarna inför förskoleklasserna. På två av skolorna är förskollärarna med och gör indelningarna, de är nöjda med hur indelningen går till. Dock finns det något de personligen skulle vilja ändra på, för att de själva anser att indelningarna skulle bli bättre då. På den tredje skolan är förskollärarna från skolan inte med och gör indelningen, men detta ser de som något positivt och vill inte vara med i indelningarna eftersom de inte känner barnen. Ibland kan det uppstå en situation som gör att alla lärare, som vi intervjuat, funderar på hur vissa barn/elever hamnat tillsammans.

Vad det är som avgör om man ska göra en klassbrytning eller inte kan vara en ekonomisk fråga, men det kan också vara en fråga om konflikter i klassen eller om klassen bara blivit för liten. Det är upp till rektorn att avgöra om man ska skapa nya konstellationer eller inte. Rektorn har det yttersta ansvaret. Det som visat sig viktigt inför alla indelningar av klasser är att man ska känna barnen, framför allt måste man känna barnen för att veta om det finns något behov av att göra en klassbrytning. Om det visar sig att behovet finns för en klassbrytning ser alla pedagoger bara positivt på brytningen. Emellertid var det ingen som såg att en enskild elev hade behovet av att gå med samma klass från förskoleklass och ända upp till SÅ 6. Utan såg man att en enskild elev behövde mer trygghet eller liknande satte man ihop denna elev med kamrater som denna elev kände sig trygg med. Klassändringar görs inte i Berget om det inte absolut behövs, det samma gäller för Dalen. Dock har Dalen haft så innan att de bröt upp alla klasserna efter SÅ 3. Då var det klasslärarens ansvar att med de andra klasslärarna sätta ihop de nya klasserna. Även om Skogen har ett annat sätt att ha klasserna så har de själva indelningen som Dalen hade förr.

Lärarna är inte enade om vilken metod som skulle vara mest gynnsam eleverna. Dock är alla lärarna överens om att för att få så bra indelningar som möjligt ska man känna barnen/eleverna.

5 Slutdiskussion

5.1 Förskoleklassindelningen

Vad vi sett under vår studie är att alla skolor inte gör på samma sätt när det gäller att göra indelningen till förskoleklass. På två av skolorna är det förskollärarna på skolan som gör indelningen, med viss påverkan av personalen på förskolan genom deras åsikter, medan på den tredje skolan är det personalen på förskolan som har det största ansvaret för att få fram grupper till förskoleklassen som kan fungera. Att det är så på den tredje skolan beror på att den skolan valt att det är bättre att den personalen som känner barnen bäst också gör indelningen så att den gynnar barnen och att grupperna kommer fungera ihop. Personligen tycker en av oss att det sättet som den tredje skolan använder sig av är ”bäst”, därför att när det är personalen som känner barnen som gör grupperna så vet också personalen vilka barn som inte går att ha i samma klass. Vad som kan ses som en fördel med det sättet, när personalen på förskolan har största ansvaret och gör indelningen, är att man inte behöver tänka lika mycket på sekretessen som när man överlåter ansvaret till förskollärarna att göra indelningen. Då sekretessen inom förskolan är den stränga kan det vara så att personalen från förskolan är försiktiga med att ge ut uppgifter om barnen. Så för att få de grupper som fungerar på ett bra sätt kanske man ska få personalen på förskolorna att dela in barnen i klasser, mer åt det hållet som Skogen gör. Om man gör på detta sätt kan man få in Evas önskan om att personalen på förskolan ska vara mer involverad och tidigare se de barn som inte fungerar så bra tillsammans. Detta skriver även Erdis om när hon beskriver att det finns olika grader av sekretess och att skolan och förskolan inte har samma grad av sekretess.

Frågan är ändå om man ska låta pedagogerna som har känt barnen i ca 4 år göra indelningarna inför förskoleklass eller om ska man låta barnen få en ny chans och låta pedagogerna på skolan som inte känner barnen göra klasserna. Vi tror att just denna tankeställare är vad som gör att skolorna gör indelningarna på olika sätt. Samtidigt om man ska ge ansvaret till förskollärarna att göra grupperna till förskoleklass, som två av skolorna gör, så kan det både finnas fördelar och nackdelar med detta. Fördelar kan vara att alla barnen får en nystart och en lika stor chans att visa vilka de verkligen är som personer och att man inte behöver vara stämplad som till exempel det busiga barnet. Detta är något som kan hända om personalen på förskolan är den som ska göra indelningen. Dock ska poängteras att man ändå som personal som känner barnen, ska försöka undvika att man stämplar barnen med något som de kommer att få bära med sig under hela sin skoltid. Även om man ska tala om nödvändig information om barnen som överlämnas från förskolan till förskoleklass, så ska man som personal tänka sig för så att man inte lämnar information om barnet/barnen som gör att de blir stämplade även av den mottagande pedagogen. Man borde enbart lämna över den information som är nödvändig och låta den mottagande pedagogen få skapa sig en egen bild av alla barnen som tas emot. Om man som mottagande pedagog får påverkande information från personalen på förskolan så tror vi att risken finns att man skapar sig en bild av barnen utifrån den informationen och inte efter att man lär känna dem själv. Detta är något som man verkligen borde se upp med när man gör överlämningar mellan olika verksamheter såsom förskolan lämnar över barnen till förskoleklass, men även när man lämnar över eleverna till andra stadier och lärare.

5.2 Klassbyten

Rektorn är den personen som har det yttersta ansvaret för förskoleklassindelningarna, likaså är det hon/han som bestämmer om skolan ska ha klassbyten eller inte. Ibland påverkas rektorns beslut av ekonomin för skolan. Så som Skogen var tvungen att ha åldersintegrerad undervisning för att kunna överleva. I det stora hela har det att göra med elevantalet i klasserna. Att ha få elever i de första skolåren är helt okej men för att det ska vara ekonomiskt för skolorna behövs det större klasser senare i skolåren, det behöver finnas runt 28 elever i de senare skolåren. Därför kan det vara så ibland att rektorn ta ett beslut om att bryta upp klasserna i ett skolår för att det finns för få elever i den ena klassen för att det ska vara ekonomiskt för skolan.

Att eleverna får gå i klasser med färre än 20 elever i varje klass, som de gör på Skogen, kan vara något som kan vara gynnsamt för eleverna. De får en chans att bli sedda av läraren och har dessutom inte lika många jämgamla kamrater att konkurrera med. Detta med konkurrenstänkandet hos eleverna är något som Sandqvist (1995) beskriver att Sundell tar upp, där han menar att elever som går i åldersintegrerade klasser får ett större konkurrenstänkande då de eleverna har färre jämgamla kamrater att jämföra sig med i motsatt till åldershomogena klasser. Sundells slutsatser skulle man kunna ställa mot hur eleverna går sin skoltid på Skogen, vilket är att de går i små klasser från SÅ F-2 och att eleverna sedan går i åldersintegrerade klasser om två stadier i varje klass. Utifrån detta resultat kan man fråga sig om dessa elever först har ett mindre konkurrenstänkande när det går i åldershomogena klasser, men att detta tänk ökar när eleverna börjar i åldersintegrerade klasser. Detta var inget som vi genom vår undersökning fick reda på. Vad en av oss tror är att elevernas konkurrenstänkande är väldigt varierande beroende på vilken elev det är man tittar på. Hon tror inte man generellt kan säga att alla elever får ett större konkurrenstänkande enbart för att de går i åldersintegrerade klasser.

Berget hade som förklaring bland annat att de inte bryter upp klasserna på grund av de elever som går hos specialpedagogen, för att de ska slippa byta specialpedagog. Vår undran har då blivit, varför kan inte de elever som går hos specialpedagogen ha kvar samma specialpedagog och ändå få byta klass. Tyvärr har vi inget svar på detta, det ända vi kan tolka fram är att det finns en specialpedagog per spår och att det bara är så. Skogen gör som vi fått reda på alltid en delning och här igen får vi se att det är de pedagoger som känner eleverna som gör om klasserna. På Dalen när de förr hade klassbyten var det även där de pedagoger som kände eleverna som fick i uppgift att göra om klasserna. Detta för oss tillbaka till varför man då inte gör på samma sätt när man gör indelningarna för förskoleklasserna? Sen har vi Lena som är lärare på Berget som vill vara med i indelningen om hennes klass skulle göras om. Hon vill vara med och gör indelningen eftersom hon känner eleverna.

5.3 Lärarnas åsikter

Vad man kan se genom intervjuerna med lärarna är att pedagogerna inte är överrens om vad de tycker om förskoleklassindelningen. En del av lärarna tycker det är skönt att veta att grupperna redan är klara och sammansatta när man tar emot dem medan andra som var med och gjorde indelningar inte direkt poängterade något negativt om att vara med och göra indelningen. Personligen så tror en av oss att hon skulle föredra att grupperna redan var klara när hon tar emot dem eftersom det är personalen på förskolan som känner eleverna och då tycker hon det är bättre att det är de pedagogerna som också delar in eleverna i grupper som de tror skulle fungera ihop.

När man hör lärarnas egna åsikter om att bryta upp klasserna är det egentligen ingen som ser något negativt med det. Utan de har bara några personliga åsikter som gör, enligt dem själva, att indelningarna skulle förbättras. En anledning är att de flesta vill känna eleverna, ytterligare en annan är att det inte finns någon anledning till att bryta upp en klass som fungerar. Detta svar har ändå fångat upp den del frågetecknen så som, hur man då gör om den ena klassen har det bra och inte skulle behöva brytas upp medan den andra klassen har ett behov av att brytas från gruppens sammansättning. Vi ser ju att man måste göra en brytning ändå, men här visar sig en bristning i lärarnas tankar. För vad man märker när man intervjuar dem är att de tänker bara på en klass, vilket vi också gjorde i början av denna studie. Vi har dock lärt oss att man måste se helheten och inte bara delen. Alltså det går inte att bara tänka på en klass behov utan man måste se till alla klassers behov. Något vi enades om, innan vi började skriva, var att ett klassbyte är bra. Eftersom man då får chansen till en ny roll i klassen och får chansen till en utökad kompiskrets, precis som de intervjuade pedagogerna har påpekat.

5.4 Vilken metod gynnar eleverna, enligt lärarna

Att man inte kan dra en slutsats om vilken metod som skulle vara mest gynnsam för eleverna genom att ha intervjuat sex lärare är något som kan konstateras. Vad en av oss anser genom egna erfarenheter, så tycker hon att den åldersintegrerade undervisningen både gynnar och missgynnar vissa elever. Detta beror på att de elever som har kommit långt i sin utveckling inte blir stoppad utan få chansen att arbeta vidare med sådant som påverkar deras utveckling positivt. Dock så finns ju även det motsatta, som Sandqvist (1995) beskriver att Sundell påtalar, så kan eleverna känna en konkurrens känsla när det är färre elever i samma ålder i den egna klassen jämfört med åldershomogena klasser där alla är jämngamla. Dessutom skriver författaren också att de elever som har dålig självkänsla kan bli påverkade negativt genom att de i åldersintegrerade klasser kan upptäcka att det finns yngre elever som har kommit längre än vad de själva har gjort. Hon skriver att detta då påverkar dessa elevers självkänsla på ett negativt sätt. Så därför kan det för dessa elever vara mer gynnsamt med åldershomogena klasser. Vad som dock kan märkas och som även Sundell (1995) tar upp är att pedagogerna påverkas när de arbetar i åldersintegrerade klasser. Förutom att de har elever i olika åldrar i sin klass så behöver de också vara uppdaterade med samtliga skolårs läroplaner och kursplaner, som de undervisar elever i. Även när de planerar sin undervisning så har pedagogerna mer att göra, det är inte bara ett upplägg till varje lektion som ska planeras, undantagsvis om det inte är något som alla eleverna i klassen kan vara med på, utan det ska planeras så att alla eleverna vet vad de ska göra och att samtliga elever ska kunna utvecklas och kunna uppnå målen i de olika skolåren. Dock så tror en av oss att när man som pedagog har kommit in i att arbeta med åldersintegrerade klasser så blir det inte lika jobbigt med tiden för man har fått in en rutin. Dessutom kan man efter en tid veta att när de eleverna arbetar med detta så får dessa elever göra detta istället. Man behöver kanske inte sitta och planera lika länge för man har tidigare planeringar man kan titta på.

Att arbeta med åldershomogena klasser kan precis som de åldersintegrerade klasser både gynna eller missgynna olika elever, det beror på vilken/vilka elever det är man pratar om. I dessa klasser finns chansen att de elever som utvecklas snabbt och arbetar snabbt med uppgifterna som ges, stoppas i sin utveckling och inte får chansen till sådana uppgifter som kan gynna dem. Att man som pedagog istället lägger mer krut på de eleverna som man ser ligger efter och istället för att ge alla elever samma chans att utvecklas, men på deras egen nivå, väljer att arbeta på ett sådant sätt att man vill att alla elever ska uppnå målen för det specifika skolåret. Och att man därför genom detta arbetssätt "glömmer bort" de eleverna som behöver svårare uppgifter för att kunna fortsätta att utvecklas i sitt tempo. Detta är väldigt tragiskt, om det förekommer, för i skolan är det meningen att man ska hjälpa alla elever och att man ska se till att de utvecklas på den nivån de befinner sig. Man får absolut inte sätta en

generell nivå som säger att nu är det dessa uppgifter vi ska göra bara för att alla ska ha en rimlig chans att klara dem. Det får man verkligen inte göra, det är ju meningen att vi pedagoger i skolan ska individualisera undervisningen så att alla elever får uppgifter som passar dem på deras nivå.

Ett beslut gällande om eleverna ska gå med samma kamrater från förskoleklass till SÅ 6/SÅ 9 är något som en av oss tycker skolorna ska ta ett beslut om. Men vad hon dock kan känna är att tar man ändå ett beslut om att eleverna inte ska göra det så tycker hon att man ska se till så att alla elever som går samt kommer att gå på skolan ska brytas upp och att man inte bara göra detta med enskilda grupper för då tror hon, precis som Mia att dessa grupper kan och troligtvis blir utpekade på något sett. Detta sätt tror hon är negativt för eleverna. Så att om man väljer detta så är hennes åsikt att man ska göra detta varje år och inte utifrån eleverna i just den/de klasserna. Vad hon dock tror man ska passa sig för när det gäller att bryta upp trygga/otrygga klasser och göra nya är, att när man gör detta så måste eleverna ännu en gång skapa en gruppsygghet för varje gång de får nya klasser, och med detta nya kamrater. Samtidigt som det förmodligen finns trygga och otrygga elever i varje klass så måste man ta hänsyn till alla elever när man gör nya klasser. Man får därför inte bara strunta i de otrygga eleverna i klasserna, utan att när man gör nya klasser behöver man ta hänsyn till att dessa elever får med sig kamrater till den nya klassen som eleven/eleverna känner en trygghet med.

Det visade sig, som vi nämnt innan, att det inte går att få svar på vilken metod som gynnar eleverna bäst. Vi har däremot fått en massa bra idéer och nya tankar, på vad som skulle kunna fungera bra. Om man ska se till svaren vi fick är det endast en lärare som kan tro på åldersintegrerad undervisning. En lärare som kan tro på att ha åldersblandad undervisning mellan förskoleklass och SÅ 1 och att man sen ska ha åldershomogena klasser för resten av skolåren. Sen är det hela fyra lärare som anser att man bör ha åldershomogena klasser och bara bryta upp klasserna om det visar sig behövas alternativt att man bryter upp klasserna kontinuerligt. Vad en av oss ser som den idén hon har fastnat för mest är den med åldersblandad undervisning mellan förskoleklass och SÅ 1. Detta för att efter de erfarenheter hon sett kan tänka sig att de gynnar eleverna bäst. För vad hon har sett är att just vid denna ålder är det ett stort antal förskoleklassbarn som behöver större utmaningar samt att det finns de i SÅ 1 som inte är mogna för att gå i ettan än.

Så utifrån detta så tror vi att det är väldigt individuellt vad man tror skulle vara mest gynnsamt för eleverna och att det inte går att säga det rakt ut, utan att detta beror vem man frågar om det.

5.5 Elevernas påverkan vid klassindelning

När man gör nya klasser tror vi det kan vara bra att pedagogerna och rektor på skolan tar hänsyn till eleverna, och låter dem önska några kompisar som de vill gå med. Och att man sedan när man gör grupperna försöker ta hänsyn till dessa önskemål. Vad vi dock tycker skulle vara ett krav när man gör nya grupper är att av de kompisarna som eleverna får välja, på en blankett som ska lämnas in, så tycker vi att eleverna ska bli garanterade att åtminstone komma i samma klass som en av de kompisarna som eleverna har valt. Vi tror att det bara kan vara till en nackdel om man inte involverar eleverna vid skapandet av nya klasser. Även om elevernas påverkan behöver vara speciellt stor så tror vi ändå att det är viktigt att eleverna får vara med till en viss del. Annars tror vi att eleverna lätt kan känna sig överkörda av personalen på skolan och inte förstår varför grupperna görs om. Därför tror vi därmed att det är extra viktigt att man informerar eleverna varför man gör nya klasser och till vilken del eleverna själva kan vara med och påverka.

Vi själva är överens om att elever borde få vara med mera och påverka sin skolgång. Precis som Åborg (2000) nämner:

Skolan är en arbetsplats även för oss elever. Därför gäller arbetsmiljölagen, som styr hur Sveriges arbetsplatser ska vara, även för oss. Vi har rätt att påverka det som händer med vår arbetsmiljö precis som våra föräldrar har rätt att påverka förändringar av sina arbetsplatser (s.17)

Det har dock visat sig att på de tre skolorna vi varit ute på, har man inte låtit eleverna få påverka. Varför de inte kan/får påverka förskoleklassindelningen kan vi förstå, eftersom det som Kåräng (1999) citerar från skollagen säger att alla elever ska: ”ges rätt till inflytande över den egna utbildningen, men formerna för detta skall avpassas efter ålder och mognad (Skollagen 4 kap. 2§)”, då barnen vid denna ålder inte är mogna nog att påverka skolan. Däremot inför nästa indelning, om det blir någon, borde eleverna få inflytta mer. Så som att låta de som går i SÅ 6 få utvärdera om de velat ha en klassbrytning eller inte. För att längre fram se om man ska ändra på skolans sätt att bibehålla klasserna eller som tidigare nämnt att eleverna får välja kompisar.

Vad vi fick fram vara att på Skogen kunde eleverna påverka indelningarna på så vis att hur de fungerar ihop med andra elever kan påverka indelningen lärarna gör. På Berget gjorde de ingen brytning och därmed fanns det ingen chans för eleverna att vara med och påverka. Samma gäller i dag egentligen för Dalen också, men förr då Dalen hade klassbrytningar kunde eleverna ibland få påverka de nya klasserna genom att välja klasskompisar de ville ha med sig. Genom att man inte låter eleverna vara med och påverka indelningarna när man gör nya klasser, så gör man som Ekholm (1976) skriver att man går emot ”skolförordningens och läroplanens önskan om att elever ska utveckla självständighet” (s.34). Detta påvisar att eleverna har rätt att vara med och åtminstone ge sina åsikter angående de nya indelningarna. Det är precis som Åborg (2000) skriver om att alla ”som är i skolan får vara med och påverka hur den ser ut, får säga sin åsikt och känna sig delaktiga” (s.16).

Vad som framgått i både tidigare forskning och som vi förstått genom våra intervjuer är att människorna i en grupp är beroende av varandra och att alla individerna i gruppen påverkar om gruppen fungerar eller inte. Detta skriver både Maltén (1992) och Lindgren och Burman (2003) om och menar att det finns faktorer som påverkar om individer fungerar som en grupp eller inte. Några av faktorerna som Maltén tar upp kan kännas som självklara, t.ex. att gruppmedlemmarna kan prata med varandra och träffas och känna en gemenskap till varandra. Att både pedagogerna ute på skolorna och forskarna kommit fram till detta visar på att det verkligen är något som påverkar och som man borde ha i tanke när man även gör nya grupper. En annan forskare som behandlar grupper, och dess resultat man kan koppla till resultatet vi fått fram genom våra intervjuer är Ekholm (1976) som beskriver att alla individer inom en grupp får en status inom gruppen utifrån sina kunskaper och sin individuella betydelse för gruppen. Detta som Ekholm tar upp kan man koppla till att eleverna i klasserna kan få ”stämplar” och att dessa kan vara kvar under hela skoltiden eller försvinna. Något som kan påverka om elevernas ”stämpling” försvinner eller inte kan vara att man gör nya grupper av skolklasser, och detta var något som man under vår studie kunde uppmärksamma att flera av lärarna tyckte var positivt för eleverna. Ekholm skriver också att man som individ i en grupp intar olika roller beroende på i vilken situationen man befinner sig och detta kan man koppla till skolans värld på så vis att eleverna intar olika roller i klassen och att dessa roller även kan påverka om eleverna blir ”stämplade” eller inte av kamrater och pedagoger på skolan.

5.6 Studiens betydelse för läraryrket

Resultaten ifrån denna studie anser vi kan vara till hjälp för lärare och annan personal inom skolan och förskolan på ett sådant sätt att man genom denna studie får en inblick i hur det kan gå till när man gör indelningarna till förskoleklass samt att man får information om tre olika metoder för hur eleverna kan gå i skolan från SÅ F-6. Vi tror att denna studie kan vara lärorik för dessa personer oavsett om de ännu är yrkesverksamma eller inte, genom att innehållet i studien inte är något som annars tas upp under lärarutbildningen utan enbart är sådant man kan se under VFU-perioder, och då ser man oftast bara hur det är på den skolan man själv har VFU på.

Ämnet vi har valt att undersöka är något som alla som läser på lärarprogrammet kommer att komma i kontakt med och därför tycker vi att det borde vara ett obligatoriskt inslag i utbildningen att få åtminstone en ytlig kunskap om detta. Om man som pedagog redan innan man kommer ut i skolorna har fått denna kunskap så tror vi att det kan underlätta för alla parter när det gäller att man ska göra de olika indelningarna. Man får dock inte glömma att hur det går till på de olika skolorna kan vara varierande, och som vi upptäckte upp till varje rektorerna hur hon/han vill ha det på just den skolan. Om inte denna kunskap inom ämnet vi undersökt går att få in i och undervisas om av lärarna på högskolan/lärarprogrammet, så skulle ett förslag vara att lärarstudenterna tidigt under sin utbildning fick i uppgift att studera hur det går till med förskoleklassindelningen samt eventuella klassbyten på just deras VFU-skola och att studenterna sedan fick dela med sig av sina erfarenheter inom ämnet till andra studenter. Kunskapen inom detta ämne tror vi skulle gynna läraryrket på så vis att om både personalen på förskolan och pedagogerna inom skolan besitter den, så skulle det vara till fördel vid indelningarna för alla parter.

5.7 Vår insats

Under arbetes gång har det varit svårt att veta vart man ska dra gränsen för hur mycket man ska undersöka och med hur många personer. Dock så kan vi efter avslutad studie konstatera att vårt syfte är ett sådant som det inte går att få ett direkt svar på, utan att det beror på vem man frågar så får man olika svar. Ändå så tycker vi att studien har varit intressant och lärorik. Vi har fått information om både indelningarna till förskoleklass och eventuella klassbyten och hur dessa går till. Det var lärorikt att se att allt hänger på rektorerna samt ekonomin på skolan, hur man väljer att göra med klassbrytningar eller inte. Att man dessutom inom samma kommun kan gå till väga på olika sätt när det gäller indelningen till förskoleklass var något som förvånade oss.

Upplägget på vår studie kunde nu i efterhand ha varit lite annorlunda mot hur det varit. En bra idé skulle ha varit att starta upp med intervjuerna redan en vecka tidigare alternativt att man sett till att alla delar i uppsatsen innan resultatet varit klara så man kunnat koncentrera sig på att göra intervjuerna och bearbetningen av dessa. Annars generellt så har det fungerat bra under studien och vi har fått fram ett givande resultat.

Hela studien har varit givande och lärorik för oss studenter då vi fått information som är relevant för oss som blivande lärare, men som inte tas upp annars i utbildningen. Vi tycker att de människor vi valde ut till intervjuerna var ”rätt” att intervjua på så vis att alla utom en jobbat på skolorna en längre tid och därmed besitter en kunskap inom ämnet, dock i olika grad beroende på vilken/vilka frågor det gäller. Den lärare som enbart arbetat på skolan i 1 år hade trots sin korta tid på skolan ändå en viss kunskap inom ämnet. Vi anser att vi genom intervjuerna fick ett bra material att bearbeta. Däremot var det förvånande att det inte fanns någon tidigare forskning som behandlar det vi ville studera, förutom om den åldersintegrerade undervisningen. Trots detta hittade vi sådan forskning som man kan koppla till ämnet, men

som ändå inte direkt handlar om det vår studie berör, t.ex. forskning om grupper påverkan och betydelse för individerna som personer.. Men vi fick ändå ihop tidigare forskning som för oss kändes relevant att använda oss av.

5.8 Möjlig vidareutveckling av denna studie

Som en fortsättning på denna studie vi gjort skulle vi se att man skulle kunna utveckla den genom att man även intervjuar personalen på förskolan angående indelningen till förskoleklass. Detta för att få deras åsikter på hur de tänker och tycker när det gäller just den indelningen eftersom det är de som känner barnen. Men även med tanken på att de skolorna vi nu har gjort vår studie på, inte gör på samma sätt när det gäller förskoleklassindelningen. Alltså att det varierar mellan om det är personalen på förskolan som gör indelningen eller om förskollärarna på skolan gör den. Personligen tycker vi att det vore en fördel om det är den personalen som känner barnen, som gör indelningen till klasserna. Detta för att, vi tror då att, det är det mest gynnsamma för barnen också samt att det kan tänkas bli en mer rättvis indelning ur barnens synvinkel.

Vi tycker att om man hade haft mer tid på sig så hade det även varit intressant att få reda på elevernas tankar om de olika indelningarna de varit med om under sin skoltid och vilka effekter de tycker att detta gett, deras för- och nackdelar med att gå med samma kamrater från SÅ F-6 alternativt att de hade bytt kamrater någon gång under sin skoltid. Detta var även något vi hade i våra tankar när vi fick idén till denna studie men efter samrådan med vår handledare insåg vi att vi inte riktigt hade tid till att göra allt det vi ville göra och därför fick vi dra ner det och hålla oss till intervjuer med rektorerna och två lärare på samtliga tre skolor.

6 Referenser

Bok

Eckholm, M. (1976). *Undervisning och mänskliga relationer*. Stockholm: Liber Läromedel.

Erdis, M. (2007). *Juridik för pedagoger*. Lund: Studentlitteratur.

Heap, K. (1980). *Gruppteori för socialarbetare – en bok för lärare och vårdpersonal*. Stockholm: Wahlström & Widstrand.

Jacobsen, B., & Christiansen, I., & Sand Jespersen, C. (2004). *Möt eleven – lärarens väg till demokrati i klassen*. Lund: Studentlitteratur.

Lindgren, U., & Burman, L. (2003). *Jag bland andra – att utveckla social kompetens*. Västerås: Ekelunds förlag AB.

Magne Holme, I., & Krohn Solvang, B. (1986). *Forskningsmetodik – om kvalitativa och kvantitativa metoder*. Lund: Studentlitteratur.

Maltén, A. (1992). *Grupputveckling*. Lund: Studentlitteratur.

Maltén, A. (1997). *Pedagogiska frågeställningar*. Lund: Studentlitteratur.

Sandqvist, K. (1995). *Åldersintegrerad undervisning – en kunskapsöversikt*. Stockholm: HLS förlag.

Sundell, K. (1995). *Åldersindelad eller åldersblandad?*. Lund: Studentlitteratur.

Tham, A. (1998). *Jag vill ha inflytande över allt – en bok om vad elevinflytande är och skulle kunna vara*. Stockholm: Statens skolverk: Liber distribution.

Trost, J. (2005). *Kvalitativa intervjuer*. Lund: Studentlitteratur.

Åborg, Y. (2000). *Elevrätt – om bok om elevers rättigheter*. Stockholm: Nordstedts juridik.

Bok utan författare

Lpo 94 i Lärarens handbok (2004). Solna: Lärarförbundet.

Skollagen i Lärarens handbok (2004). Solna: Lärarförbundet.

Forskningsrapporter

Kåräng, G. (1999). *Elevinflytande, studieresultat och det inre arbetet i skolan* (Broschyr 1999:73). Karlstad: Karlstads universitet, Forskning om skola och barn.

Malmros, Å., & Norlén, C. (1984). *Åldersintegrerade klasser – förekomst och spridning* (Rapport 39:1984:6). Stockholm: Högskolan för lärarutbildningen i Stockholm, Institutionen för pedagogik.

7 Bilagor

7.1 Bilaga 1 Intervjuguide till rektorer

”Bergat”

Hur länge har du arbetat som rektor på denna skola?

Förskoleklassindelning

Vem har ansvaret för klassindelningen till förskoleklass?

På vilka grunder gör man indelningen till förskoleklass?

Kan föräldrar påverka förskoleklassernas indelning?

På vilket sätt kan de påverka?

Om inte, varför kan de inte påverka?

Klassbyten

Varför gör ni inte nya klasser i SÅ 4?

På vilka grunder har ni valt att eleverna ska gå i samma klass från F-6?

Vem bestämmer detta?

Har ni frågat eleverna om de hade velat byta klasser i fyran?

Har ni informerat eleverna varför de inte byter klasser efter SÅ 3?

”Dalen”

Hur länge har du arbetat som rektor på denna skola?

Förskoleklassindelning

Vem har ansvaret för klassindelningen till förskoleklass?

På vilka grunder gör man indelningen till förskoleklass?

Kan föräldrar påverka förskoleklassernas indelning?

På vilket sätt kan de påverka?

Om inte, varför kan de inte påverka?

Klassbyten

Vem bestämmer om eleverna skall byta klasser?

Varför gör ni inte nya klasser i SÅ 4 längre?

Vem hade ansvaret för klassbytena?

Kunde eleverna vara med och påverka de nya klasserna?

På vilket sätt kunde de påverka?

Om inte, varför kunde de inte påverka?

Kunde föräldrar påverka indelningen för SÅ 4?

På vilket sätt kunde de påverka?

Om inte, varför kunde de inte påverka?

När ni bytte klasser i SÅ 4 frågade ni då eleverna om de ville byta?

Informerade ni eleverna varför de bytte klasser i SÅ 4?

Har ni nu frågat eleverna om de hade velat byta?

Har ni informerat eleverna varför de inte byter klasser efter SÅ 3?

”Skogen”

Hur länge har du arbetat som rektor på denna skola?

Förskoleklassindelning

Vem har ansvaret för klassindelningen till förskoleklass?

På vilka grunder gör man indelningen till förskoleklass?

Kan föräldrar påverka förskoleklassernas indelning?

På vilket sätt kan de påverka?

Om inte, varför kan de inte påverka?

Klassbyten

Varför gör ni nya klasser i SÅ 3?

Vem bestämmer att eleverna skall byta klasser?

Vem har ansvaret för klassbytena?

Kan eleverna vara med och påverka de nya klasserna?

På vilket sätt kan de påverka?

Om inte, varför kan de inte påverka?

Kan föräldrar påverka indelningen för SÅ 3?

På vilket sätt kan de påverka?

Om inte, varför kan de inte påverka?

Har ni frågat eleverna om de ville byta klasser i SÅ 3?

Har ni informerat eleverna varför de byter klasser i SÅ 3?

Varför åldersintegrerade klasser om två årskurser?

Hur mår eleverna av att byta klasskamrater varje nytt läsår?

Har de samma lärare i SÅ 3-4 och SÅ 5-6 eller byter de?

När började ni med åldersintegrerade klasser?

Hur kommer det sig att ni började med åldersintegrerade klasser?

Hur har föräldrarna ställt sig till att eleverna börjar i åldersintegrerade klasser i SÅ 3?

7.2 Bilaga 2 Intervjuguide till lärare

”Berget”

Hur länge har du arbetat som lärare?

Hur länge har du arbetat på denna skola?

Förskoleklassindelning

Kan du påverka indelningarna till förskoleklass?

Skulle du vilja påverka?

Hur tycker du att indelningen av förskoleklasserna är?

Skulle du vilja ändra på indelningen?

Klassbyten

Tycker du att eleverna bör byta klass i exempelvis SÅ 4?

Varför tycker du det?

Varför tycker du inte det?

Vad tycker du som lärare om att eleverna inte byter klasser?

Kan du som lärare påverka eventuell förekomst av klassbyten? Hur?

Skulle du vilja vara med och påverka den nya klassindelningen?

Varför tror du att lärare får/inte får vara med och påverka klassindelningen?

Har du upplevt att eleverna har ett behov av att byta klass?
Har du upplevt att eleverna har ett behov av att gå kvar i samma klass?

Har ni fått några reaktioner från föräldrarna angående att eleverna går i samma klass F-6?

Vad tycker du är mest gynnsamt, att eleverna har åldersintegrerade klasser, går i samma klass från F-6 eller att klasserna blandas i SÅ 4?

"Dalen"

Hur länge har du arbetat som lärare?
Hur länge har du arbetat på denna skola?

Förskoleklassindelning

Kan du påverka indelningarna till förskoleklass?
Skulle du vilja påverka?
Hur tycker du att indelningen av förskoleklasserna är?
Skulle du vilja ändra på indelningen?

Klassbyten

Tycker du att eleverna bör byta klass i exempelvis SÅ 4?
Varför tycker du det?
Varför tycker du inte det?
Vad tycker du som lärare om att eleverna byter klasser i SÅ 4?
Hur kan du som lärare påverka den nya klassindelningen?
Skulle du vilja vara med och påverka den nya klassindelningen?
Varför tror du att lärare får/inte får vara med och påverka klassindelningen?

Har du upplevt att eleverna har ett behov av att byta klass?
Har du upplevt att eleverna har ett behov av att gå kvar i samma klass?

Har ni fått några reaktioner från föräldrarna angående att eleverna byter klasser?

Vad tycker du är mest gynnsamt, att eleverna har åldersintegrerade klasser, går i samma klass från F-6 eller att klasserna blandas i SÅ 4?

"Skogen"

Hur länge har du arbetat som lärare?
Hur länge har du arbetat på denna skola?

Förskoleklassindelning

Kan du påverka indelningarna till förskoleklass?
Skulle du vilja påverka?
Hur tycker du att indelningen av förskoleklasserna är?
Skulle du vilja ändra på indelningen?

Klassbyten

Vad tycker du om att eleverna får gå i åldersintegrerade klasser när de börjar SÅ 3?
Hade du tyckt det vore bättre att eleverna går i åldersintegrerade klasser redan från SÅ 1?
Har ni fått några reaktioner från föräldrarna angående att eleverna börjar i åldersintegrerade klasser i SÅ 3?
Hur kan du som lärare påverka den nya klassindelningen?
Skulle du vilja vara med och påverka den nya klassindelningen?
Varför tror du att lärare får/inte får vara med och påverka klassindelningen?

Har du upplevt att eleverna har ett behov av att byta klass?

Har du upplevt att eleverna har ett behov av att gå kvar i samma klass?

Vad tycker du är mest gynnsamt, att eleverna har åldersintegrerade klasser, går i samma klass från F-6 eller att klasserna blandas i SÅ 4?